

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28 Cor.
 Pe un sem. . . 14 "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație. Mulțămite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fileri.
 Manuscripte nu să înapoiază.

„Supremația culturii ungurești“

— Principiile contelui Ioan Zichy. —

În resumatul esențial ce-am publicat ieri despre cuvântarea contelui Ioan Zichy, ministrul de instrucție și bărbat care se mândrește cu „prietenia“ moștenitorului de tron, am arătat că această cuvântare a fost străbătută întregă de spiritul celui mai cras fanatism pentru cultura ungurească.

Tinta supremă a activității sale, — spus prietenul moștenitorului de tron — e să asigure supremația culturii ungurești în stat. Ca mijloace pentru atingerea acestui scop a indicat prigonirea „agitatorilor“, politica culturală ungurească, și administrația „sănătoasă“. Ministrul a promis acelaș timp să îmbrățișeze și să prietinească pe toți acei bărbați „idealiști“ (Mangra, Szegeszku, Burgya etc.), cari din răstimp în răstimp se aliviesc printre compatrioții d-sale altă limbă. Și nobilul succesori al contelui Apponyi speră să poată învinge cu ușurință anevoințele ce mai aruie în calea sa spre supremația culturii ungurești, după ce anevoințele acestea — a spus el, numindu-le „chestiuni de naționalitate“ — poate nici nu există.

Sânt, fără îndoială, extrem de elocvente aceste convingeri ale ministrului, iar faptul că a admis numai în mod hipotetic ființarea „chestiunilor de naționalitate“, are darul să ne spulbere și cea din urmă speranță ce mai legam, în naivitatea noastră, de o schimbare în politica de instrucție profesată de toate guvernele și dusă la o deplină înflorire de strașnicul conte Apponyi.

Contele Apponyi, care s'a înșirat și el în ședința de ieri între aplaudatorii contelui Zichy, are deci motive serioase să-și teamă prestigiul, câștigat cu atâta risipă de zel patriotic. Urmasul său i-a înțeles cărările și i-le bate cu acelaș dor de lauri patriotici și nu cu mai puține sortii de reușită, poate.

Școala românească, acest umil loc de refugiu al culturii poporului nostru poate deci să fie pregătită pentru noi torturi, pe cari de astă-dată va trebui să le îndure cu resemnare pentru că îi vin dela însuși prietenul moștenitorului de tron și noi, ceice sângerăm apărând-o, nu putem îngădui nici o știrbire a proverbialelor noastre sentimente dinastice... Va trebui deci să fim cu înțelegere pentru ura nobilului conte împotriva „agitatorilor“ și va trebui să recunoaștem condescendența lui firească pentru „idealiștii“ ce mai răsar din rândurile noastre. Va trebui să-i fim apoi mulțumitori când cu ajutorul unei administrații

„sănătoase“ ministrul va fi izbutit să dea o deslegare definitivă fictivelor „chestiuni de naționalitate“, inaugurând cu ajutorul unei astfel de administrații epoca supremației culturii ungurești în toate unghiurile țării.

Nu va trebui să cercetăm dacă în genere poate să ne biruiască sufletul și puterea noastră specifică de rasă acel ceva nedefinit, transcendental și fără culoare, ce se chiamă cultură ungurească, ci să așteptăm cu conștiința împăcată lumina ce ministrul promite să ne-o coboare din zenitul ideii de stat național unguresc a toate fericiților.

Plecând dela înălțimea unor principii atât de salutare, ca cele ce a mărturisit în ședința de ieri a camerei, nobilul ministru își va sfârși cariera fără îndoială prin a răspândi o civilizație orbitoare în fericita Ungarie, făcând să dispară ceața ignoranței și nesfârșitele mlaștini de mizerii culturale. Buruiana analfabetismului, care azi e înaltă ca mazerea baronului de Münchhausen, va fi stârpită atunci pentru totdeauna, lăsându-și locul floarei mirositoare a culturii ungurești.

Călăuzit mereu de steaua seninelor sale credințe, ministrul va înălța pretutindeni școli ungurești de toate categoriile, dela cele mai inferioare până la cele mai superioare. Chiar și universitățile, — deși înființează deocamdată numai una, pe cea de a treia —

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

FRAGMENTE.

— Foiță originală a „Tribunii“ —
 De Ion Agârbiceanu.

mi săpă în grădină de câteva zile. Are și o vorbă domoală. Dar spor totuș face. El: „că nu-s pipaș. Să fiu pipaș aș mai săș pierde vremea. Până scoți tabachera, să deslipești hârtia, până răsucești țigara, să dela stăpân pe partea ta. Că muncitorii să dește groase, și nu-s dedate cu hârtii „știri“.
 „deci, muncește mereu. Și muncind, nu să cântă ci par'că se tot gândeste. Are ochi cu hibă, care de te privește, și-se că te ia în batjocură. Noroc cu ochiul sănătos. Acela caută cu blândeță, cu melodie la om.
 „săpă necurmat, și de știe pe cineva prin grădină, aruncă, în restimpuri, câte-o vorbă. Vorbă domoală și moale. Se'ntâmplă să și înțelegi bine, și să nu-i răspunzi. El nu să de seamă, tace, și cine și când mai boade o vorbă.
 „Are femeie și copii și spune că fetița i-e deșteaptă.
 „Acum sunt copiii mai deștepti ca mai înainte. Pe vremea mea erau mulți hăbăuci. Sunt mai sănătoși Petre.
 „Ba așa vrea Dumnezeu. Se încumintesc sănii pentru că sânt năcazuri mai multe, și

oamenii trebuie se se știe apăra de năcazuri. Dela Dumnezeu sunt toate“.

De nu-i răspunzi tace și el, până când, târziu te trezești că-ți zice:

- Și cei cari se nasc pricolici, ori cu putere de vrăjitor, tot dela Dumnezeu sunt.
- Tu crezi în pricolici Petre? El tace puțin, apoi pe o clipă oprește sapa.
- Vezi bine, dac'am auzit. Și acum trăiește la noi un om bătrân, care a fost pricolici.
- Și cine să fie acela?
- Nu se poate spune. Cine spune ce a auzit să face stan de chiatră. Dar'este. Cei ce l-au văzut au spus. Cei ce-l văd cu ochii pot să spună, dar' cei ce au auzit, ba. Străjerii de noaptea l-au văzut. Umblau somnoroși noaptea pe uliță, cu cojoacele pe ei, cu furci de fer în mână, când iacătă-l numai un câne mare, negru vine ață'n ei. A sărit să-i rupă, avea dinți lungi și arcuiți ca la porcii sălbatici. Dar' străjerii l-au înțepat eu furcile de a pornit sângele părau. Un sânge negru, stricat, care se încheaga îndată. Ș'atunci cănele s'a dat peste cap, și iată înaintea străjerilor stă un om din sat cu pălăria în mână. Gemea încă de durere, dar cu ochii plângea și le mulțamea că l-au vindecat de boala în care pătinea.
- Hei Petre. câte povești de acestea n'am auzit și eu.
- Povești zici dta, dar să pătești odată! și și gura i-se lărgi într'un zîmbet liniștit.
- „Il lași în pace să sape, dar' după un restimp, urmându-și gândurile lui, se trezește iar:
 — „Strigoi a fost și moșul nevastei mele.

Strigoi de sămănători. Că sânt și strigoi cari n'au altă putere decât să iee laptele la vaci. Dar' neniul era de sămănători. Cât a lucrat el moșia, n'a fost an să nu-i deie clăia de grâu șase ferdele. De era cu secetă, de era cu ploaie. Când la alții nu da o ferdelă, la el era asta măsură știută. Nu făcea ogor, nu diregea locul. Dar noptile, după ce înflorea griul, una ca alta neniul le petrecea pe hotar. Și umbra ca o nălucă dela o holdă la alta, aduna mana grînelor în pumni și o vărsa pe holda lui. Vezi, asta s'a întâmplat cu neniul, o știe tot satul.

- Așa dar tu ai fost bogat și dinspre nevastă, Petre. Tatăl tău asemenea a fost avut.
- El tace iar un răstimp. Te depărtezi și într'un târziu îl auzi din nou:
- Puteam să fiu și eu domn astăzi, să nu sap la d-ta și la alții. Dar vezi că păcatele părinților le ispășesc copiii.
- Și-ți pare rău că n'ai ajuns domn?
- Când eram mai tânăr mi-a părut rău. Credeam că domnia aia e o mâncare rară.
- Și acum n'o mai dorești?
- El zîmbi iarăși zîmbetul liniștit și larg.
- N'o mai doresc. Că am văzut domni mai năcăjiți ca mine. Ce folos de haină și de peană, dacă straița ta e totdeauna goală. Eu am văzut domni mai flămânzi ca mine,
- Aici în sat?
- Da, aici. Acum nu mai trăiește, și copiii lui cine știe pe unde s'au împrăștiat. Poate cerșesc. Noi avem cel puțin o casă, o colibă. Dar câți domni n'au nici casa.
- Și cine-a fost acela?

le va așeza totdeauna în puncte de o însemnătate—aşazicând strategică pentru sublima cultură ungurească — așa a spus în discursul său de ieri.

Cu mai puține cuvinte, — în sfârșit — contele Zichy ni-se înfățișează un bărbat inspirat al cugetării neaoșe ungurești și plin de aptitudini providențiale cari îl califică nu numai pentru prietenia moștenitorului de tron, ci și pentru rolul de Prometeu al întunecului din, până astăzi încă nefericita Ungarie.

Dându-ne seama pe deplin de complexul extrem de bogat al mizeriilor noastre pe terenul instrucției românești, socotim, de încheiere, că deputații noștri nu trebuie să scape prilejul de a-i mulțumi bunului contele Zichy, pentru perspectiva ce ne deschide și asta s-o facă cât mai curând, ca s-o poată face cu atât mai bine și să poată preveni astfel pe prelații noștri, cari sântem siguri că-și vor cunoaște și ei datoricia.

Mărturisim că ne supune o ușoară nedumerire riscând această dorință, căci ne temem ca nu cumva să ne atragem iarăși mânia reprezentanților noștri „autorizați”, cari și fără indicația noastră, sânt atât de mult pătrunși de celace trebuie să facă ca oamenii prea conștienți, ce sânt, de rostul politic și cultural al conducerii unui neam.

Sacțiunea prealabilă a reformei militare. Ministrul apărării țării, Hazai, a fost primit ieri în audiență de Maj. Sa. Hazai a prezentat M. Sale proiectele de legi despre reformele militare, cari au primit sacțiunea prealabilă a Maj. Sale.

Proiectele aceste de legi se vor depune pe biroul Camerei deputaților în ședința de Marți, 23 Maiu.

— A venit la noi ca scriitor în cancelarie. Cu muere, cu vre-o cinci copii, și într'o ladă de lemn, pe care o purtau doi ficiorași mai răsăriți, își aducea toată avuția. Venia din străini. Nici nu era de legea noastră. Vorbia și rău românește. Acum tot mai sânt plăți; dar pe vremea aceea ce avea un agheont? Cât îi era destul să moară de foame. Și iată că-s om sărac, și venia și la mine muierea și copiii lui după un cap de făină, ori un strop de lapte. Se ofilă toți, de gândea că a dat o boală peste ei.

— Era bețiv.

— Nu era. Și avea o scrisoare ca din tipar.

Dar ce folos. Văd eu că în lume întâi să ai o bucată de pâne. Celelalte-s fleacuri. Dar eu acum din sapă, mă apuc acuși de coasă. Mă frământ o vară întreagă. Dar de am o bucată de pâne, știu că și eu mă voi odihni odată de toată zdroaba în pământ, ca și boerul care viața lui întreagă a fost purtat de patru cai.

Câte odată ține pauze mai lungi. Câte un ceas nu mai spune o vorbă. În restimpuri te privește cu ochiul cel bolnav. S'ar părea atunci că te batjocorește, pe tine, pe el însuși și lumea întreagă.

Intr'o zi, din câtă lume de gânduri se învârtă în capul lui, spune cu vorba lui domoală, câte o frântură. De multe ori te miri cum trece dela un șir de idei la altul.

li place să lucreze singur. Când e cu mai mulți tace de obicei, și ochiul cel cu hibă i-se

Alegerile din Austria. Din Viena ni-se scrie: Cu cât se apropie ziua alegerilor — și numai 3 săptămâni ne mai despart — cu atât devine mai agitată campania electorală. Zilele din urmă au adus în discuție din nou o seamă de chestiuni politice — cari sunt exploatate de candidați în cea mai mare măsură.

Poate nici odată n'am avut un număr atât de însemnat de candidați ca acum. Numai în cele 233 de cercuri germane s'au anunțat 688 de candidați! Creștinii-sociali au 175 candidați, Germani liberali 30, Germani naționaliști 77, Germanii agrarieni 50, Germani radicali 35, partidul muncitorilor germani 25, pangermanii 11.

Mai sunt apoi 10 candidați creștin-sociali independenți, 12 conservatori clericali, 5 conservatori germani, 4 Ovrei naționaliști.

Până la alegeri, fără îndoială, tabloul candidaților va mai suferi schimbări, dar numărul candidaților foarte probabil nu se va reduce.

Efectul discursului rostit de contele Zichy. Ziarele ungurești se ocupă azi la loc de frunte cu discursul ministrului de instrucție. Ministrul a avut fără îndoială unul din succesele cele mai rare, căci e preamărit azi de majoritatea covârșitoare a presei ungurești. Numai puținele ziare francmazoniste și socialiste găsesc că contele Zichy e un reacționar și clerical fanatic, nu mai puțin primejdios decât cum a fost contele Apponyi, fiindcă a vestit și el principiul, că în Ungaria cultura nu poate să fie decât creștină. Asupra unui punct însă toate ziarurile sânt de acord, și anume asupra punctului național unguresc din discurs. Aici toate îl aprobă pe ministru. Noi ne ocupăm cu acest punct în alt loc al ziarului nostru astăzi.

Aici mai amintim că ministrul a promis că va înfăptui în curând *autonomia bisericii catolice* și că va înălța un număr mare de școli elementare de stat.

împăingenește, aproape adoarme. Și câte odată, când își ridică pleoapa, ochiul acela e și mai tulbure.

Intr'o zi l'am întrebat de ce-i așa tăcut, când e cu alții.

— Mă amețesc de cap, când îi aud câte forăe. Nu știu numai să spună minciuni de unii și de alții. Mie asta nu-mi place. Și, dacă nu-mi place ceva, nici nu pot munci cum se cade. Eu cred așa: tot omul e cum l'a lăsat Dumnezeu. Cine batjocorește pe unul pentru o scădere ce o are din naștere, își bate joc de Dumnezeu. Și ochiul lui cel bolnav, clipește des de câteva ori.

La amiază, vine fetița și-i aduce mâncarea. O întreabă câte ceva de acasă, și mănă, de silă par'că. La fetiță nici nu privește.

Dar îndată ce se simte singur cu fetița, o cheamă să șadă lângă dânsul:

— Haid Măriuța tatii, mănă și tu. Și copila se așază repede și-n câteva clipe zbicește blidul. Iar el, în vremea asta, răzimat într'un cot, o privește cu nețărmită dragoste cu ochiul cel sănătos.

— Așa, să crească Măriuța tatii mare.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist la dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eüz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

Vasile Goldiș.

Vremurile tulburi își au totdeauna oamenii lor caracteristici. Cei cari scuiesc în tulbure sunt tipuri vechi vecinice. Nu avem decât să deschidem istoria și vom da de urmele aceluiași personajii dubioase, cărora nu le este lumina ci din potrivă la umbra tunerecului se simt acasă, unde o rează cu o dibăcie, într'adevăr apăsătoare și ciabilă. Acești oameni, cari au un caracter extraordinar de fin, pândesc o ziile, prind momentele tulburi și se socotesc ei că sunt în siguranță, și runcă cu o îndrăzneală erostră, chiar și în cele mai murdare valuri deasupra cărora nu se sfiesc să pândescă vreme cât de îndelungată. Noi nu vrem să scriem un tratat de psihologie al acestor figuri tenebroase, ci ne vom mărgini să fixăm pe scurt istoria luptelor noastre politice recente, pe un om despre care s'au vorbit mult în vremea din urmă. Acesta este dl V. Goldiș, fost profesor la Blaj, actual secretar în consistoriul ortodox radan al P. S. Sale I. I. Papp, fost deputat naționalist intransigent și actual director al ziarului autorizat al partidului național, în care-și publică articolele de împăcare dnul I. L. Goldiș.

Di V. Goldiș a ajuns să aibă în vremea din urmă un rol de o importanță inexplicabilă. Am putea zice, că aproape numai în mâinile lui este pusă soarta conducerii partidului național, este directorul ziarului autorizat al partidului nostru și după acțiunile sale se cârmuesc toate acțiunile politice, dacă le-am putea numi așa, ale comitetului partidului național.

Cum a ajuns să-și însușească acest rol, Di Goldiș, se vor fi întrebat și ne-am întrebat și noi multă vreme, lată, suntem astăzi în fericita situație să servim publicului nostru nefericit cu câteva lămuriri, și interesante și adevărate.

În urma criticilor noastre de principiare și de absolută bunăcredință asupra conducerii partidului nostru și sinul comiteiului național, s'au născut supărări față de ziarul nostru.

Și aici începe rolul Dlui Goldiș. A simțit că a sosit momentul să poată să se ridice deasupra situației. S'a despărțit de noi brusc. Dintr'un tin ce ne era, s'a constituit în cel mai aprig dușman, care vărsa foc și sânge împotriva noastră. Fără nici un scrupul moral D-sa a deszis tot ce se odată despre noi, dar și mai mult, ne-a încărcat cu acuzații la care nu s'ar fi părtaș și D-sa, ca fost tovarăș al nostru. Pentruce, toate acestea s'ar fi întrebat mulți, cuprinși de neîncredință. Pentruce, ne-am întrebat și noi multă vreme, până ce am vădit vedem prin sîta pe care ne-o ține la ochi Di Goldiș, și nouă și publicului național.

Di Goldiș, care este un adeziv împăcării, să convinsese cătă vreme ca delegat al comitetului național să trola tot ce s'a scris la ziarul nostru despre împăcare, că în noi

seste organul dorit de d-sa, care fără nici o convingere proprie să-l urmeze în politica de împăcare cu orice preț, chiar și cu jertfirea intereselor noastre naționale. Se convinsese — după ce a fost refuzat să i-se dea conducerea ziarului — că noi vom rămânea pururea o cetățuie neclintită în marile noastre lupte naționale. De aceea dl V. Goldiș tocmai pe vremea când se svonea că tratativele de împăcare între dl Mihai și guvern probabil vor fi reluate, a provocat vestita conferință dela „Vas” și pe urmă conferința din 19—20 Decembrie 1910, la Budapesta. Aici, se știe cu ce arme a luptat dl Goldiș împotriva noastră. Fără nici un temei de adevăr și cu o reacredință proverbială, ne-a scos vânduți Ungurilor, împuind urechile membrilor din comitet cu o eventuală trădare a noastră. Comitetul național, sub sugestiunea domnului Goldiș, care șoptia, dela ureche la ureche, vorbe tainuite, — a căzut jertfă intrigelor lui.

Domnul Goldiș a reușit. Conferința comitetului național ne-a declarat ziar echivoc” și ziarul care era să se înființeze de comitet, a fost încredințat d-sale, care, chipurile, aici în Arad, acasă la noi, va forma un fel de control față de noi „trădătorii”.

Va fi controlat dl Goldiș mult, dar, atât că din 3 Ianuarie până astăzi, nu a putut produce nici o dovadă în baza căreia să ne poată strivi. Nu, căci noi șantem și vom rămânea pururea credincioși programului partidului național, care nu iartă nici o târguială la care se poate preta oricând dl V. Goldiș. Dimpotrivă, noi am putut descoperi în atitudinea, într'adevăr „echivocă” a ziarului autorizat, condus de dl Goldiș, puncte negre cari tradează intențiile puțin curate ale d-sale. Am mai scris în privința aceasta, iar acum vom mai preciza încă odată și vom foarte lămurii:

1. În 15/28 Ianuarie când contele Tisza a venit la Arad și invitat de P. S. Sa I. I. Papp, a ținut un discurs de împăcare la banchetul dat în onoarea lui, banchet la care a luat parte și dl Goldiș, tăcând; ziarul autorizat a avut cei drept câteva fraze banale împotriva lui Tisza, dar nu a avut nici un singur cuvânt de dezaprobare pentru atitudinea P. S. Sa I. I. Papp, un lucru pe care trebuia să-l spună autorizat în prima linie, pentru că în el se găsea gravitatea faptului. Noi am scris și am comentat și atitudinea dlui Goldiș, dar ni-s'a răspuns cu simple injurii. (Vezi Românul art. „Două peridii”, Nr. 91.)

În orice caz tăcerea dlui Goldiș își afla explicarea în complicitatea cu P. S. Sa.

2. La deschiderea Sinodului dela Dumineca Tomii, P. S. Sa I. I. Pap a ținut un discurs în care milita vădit

pentru împăcare. Noi am înfierat după cuviință actul incorect, din punct de vedere național, al P. S. Sa. Dl Goldiș a tăcut însă șase zile, și numai somat de noi a ținut să se pronunțe, dezaprobând în cuvinte incurcate pe P. S. Sa, din cari cuvinte cu toate acestea nu putea scoate nici o dezaprobare categorică. (Vezi „Românul” Nr. 89). Și aici, noi am găsit că dl Goldiș este un complice întru împăcare cu P. S. Sa, dar dl Goldiș nu ne-a răspuns decât tot cu injurii gratuite.

3. Ziarul partidului național al cărui director este Dl Goldiș, ziar care socotim că trebuie să reprezinte politica partidului național, a publicat două articole scrise Dl I. L. Caragiale, în care se militează direct și fără nici o rezervă pentru împăcare. Față de aceste articole „pașnice” autorizatului nu a avut nici o atitudine, adevă, da, a avut una foarte respicată căci nici o notă, cât de prizărită, nu contrazicea pe distinsul nostru scriitor, rătăcit în politică.

Articolele d-lui Caragiale au fost servite publicului nostru prin „Românul” de sub direcția D-lui Goldiș, fără nici un comentariu, producând astfel un adevărat curent pentru împăcare.

Toate aceste sunt fapte cari dovedesc cât de bine servește Dl V. Goldiș interesele partidului național.

Dar să continuăm. Chiar și în atitudinea autorizatului față de venirea scriitorilor români la Arad, se învederează temerea D-lui Goldiș, că ziarul nostru care, ori când se va opune unei împăcări cu orice preț, contemplată de D-sa, va fi întărit și prin urmare slăbit D-sa. Altfel ce rost ar fi avut protestul D-sale față de scriitorii din România, cari ar fi venit să facă politică cu noi, câtă vreme literaților nostri nici prin gând nu le trecea așa ceva. Nu numai atât, dar să urmărească ori cine colecția ziarului D-lui Goldiș și va vedea că D-sa n'a publicat nimic împotriva guvernului actual, ci dimpotrivă va găsi, că toată energia și munca și-a cheltuit-o în ponegrirea și insultarea acelora, cari au ținut și țin la programul național român.

Iată de ce a fost nevoie de acuza pretinsei trădări a „Tribunei”. Cel mai intransigent organ trebuia discreditat înaintea opiniei publice românești, ca dl Goldiș să-și poată realiza planurile de împăcare cu orice preț.

Dar dl Goldiș nu s'a mulțumit cu provocarea crizei în sinul cărturării, ci a pornit să samene sămânța neuririi și în sinul poporului, săvârșind cea mai odioasă crimă împotriva solidarității naționale.

Aici ni-se înfățișează dl Goldiș în toată mărimea sa nefastă... Spărgă-

torul unei înțelegeri și sămănătorul urei și zizanii între frați.

Dar se va întreba cineva: pentru ce este dl V. Goldiș un aderent atât de fervent al împăcării. Dsa fusese doar pe vremuri atât de intransigent. Noi vom răspunde: Dl Goldiș este un simplu politician, lipsit cu desăvârșire de o mentalitate și cultură românească. Dsa care deși a stat doisprezece ani în Brașov, la granița României, totuși nu s'a simțit îndemnat să treacă vr'odată în țară să cunoască pe frații noștri liberi, și să inspire aerul românesc curățitor de acolo. Dsa care scrie și vorbește mai bine ungurește decât românește, dsa crede că toată chestia noastră națională este o simplă chestie de administrație, dsa nu este pătruns în suflet de sfintele noastre idealuri, pe cari le-am moștenit dela strămoși.

Acesta este dl V. Goldiș, acesta este rolul Dsale în criza din partidul nostru și aceste sânt constatările pe cari am ținut să le împărtășim publicului nostru, acum când simțim că se anunță o nouă campanie împotriva noastră.

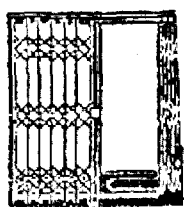
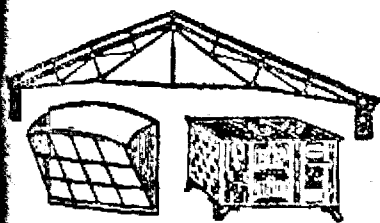
Scrisori din București.

Conflictul sinodului. — Drepturile Dobroge-
nilor. — Korolenko în București. — Ne cio-
coim?

București, 6 Maiu.

Conflictul ivit în timpul din urmă în sinodul bisericesc, conflict care părea aplanat, amenință să izbucnească din nou. Legea sinodală combătută cu atâta vehemență de episcopul de Roman este și de data aceasta cauza neînțelegerilor. Mai zile trecute numitul episcop a adresat consistorului bisericesc o scrisoare, prin care declară că nu va lua parte la ședințele acestui consistoriu, până când nu se vor modifica părțile necanonice din legea votată de parlamentul trecut. În același timp, episcopul de Roman cere darea în judecată a I. P. S. Metropolitului primit pentru unele fapte ce i-se impută de unii adversari ai săi.

Astfel șantem în ajunul unei noi izbucniri a conflictului care mai anul trecut amenința să turbure liniștea din sinul bisericii române. Și toți adevărații patrioți privesc cu îngrijorare această stare de lucruri. Ceia ce dă un caracter cu totul antipatic atitudinii episcopului de Roman, e faptul că dela acuzările aduse legii sinodale, el trece la acuzări personale la adresa șefului său care se știe a fost obiectul unei odioase campanii din partea adversarilor săi. Atât timp cât bătrânul episcop se mărginise a critica legea, avea cel puțin scuza că luptă pentru un principiu, și opinia publică a fost îngăduitoare cu dînsul, chiar și atunci când a anatemitizat întregul sinod. Astăzi însă, când el cere darea în judecată a Mitropolitului Primat, acțiunea lui este desaprobată. Este desaprobată în primul rând de dl C. Arion, ministru al cultelor, care în parlamentul trecut a sprijinit acțiunea episcopului de Roman și împreună cu dl Disescu a combătut unele părți din legea sinodală, cari — zice-se — ar fi necanonice. Dar numai atâta.

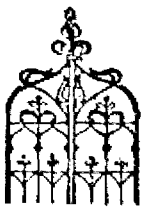
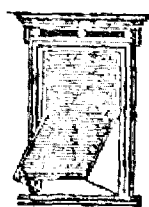

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.

Iăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. — Telefon 491.

Primul magazin industrial de rolete de lemn din
— Oradea-Mare. — Atelier de ferărie. —

Dl Arion a promis că va veni cu un proiect de modificare a părților din lege pe cari le-a combătut. La campania pornită în contra persoanei metropolitului însă nu se poate asocia, ba din contră o condamnă cu toată asocia.

Din cercurile înalte bisericesti de altfel se declară că dl Arion consideră că ar fi o rușine pentru biserică chiar numai faptul că s'ar da în judecată Mitropolitul Primat. „De aceea dl Arion va lăsa ca sinodul să readucă pacea spirituaia în biserică, indicând modificările ce sunt de adus legii sinodale. În ce privește chestia personală cu acuzațiunile aduse în contra Mitropolitului Primat, acestea nici nu vor fi luate în considerare“.

Felul cum a procedat comisia instituită pentru acordarea drepturilor cetățenești dobrogenilor a produs o seamă de nemulțumiri în mijlocul populației de acolo. Căci nu numai străinii au fost respinși de pe listele electorale, ci și mulți Români, cari, conform legii, au cerut recunoașterea calității de cetățeni români. Și poate s'a făcut un rău respingându-se atâți Români transilvăneni și macedoneni, într-o provincie, unde numărul străinilor este așa de mare. Au fost respinși de pe listele electorale Români transilvăneni și macedoneni din simplul motiv că nu erau înscrși în listele comunale, ceace pentru elementul românesc din Dobrogea constituie o pagubă mare. Au mai fost respinși apoi o seamă de dobrogeni de baștină, cari însă nu au putut să dovedească cu acte, că în timpul anexării provinciei la patria mămă erau cetățeni otomani.

Astfel stând lucrurile, o comisiune de cincisprezece dobrogeni, în frunte cu prefectul dl C. Pariano, s'a prezentat ieri la dl prim-ministru P. P. Carp, cerând să se revie asupra hotărârilor comisiei în ce privește acordarea drepturilor cetățenești în Dobrogea. Delegația a fost primită cu multă bunăvoință din partea primului ministru, care le-a promis dobrogenilor, că va lua măsurile necesare. Iată declarația făcută de dl Carp:

„Interesul țării reclamă, ca Dobrogea să aibă cât mai mulți cetățeni, de-aceea voi interveni pe lângă comisiunile din ambele județe, ca să fie mai indulgente față de cei cari au făcut cereri de înscrieri în listele electorale. Cât privește pe cei respinși, voi numi la toamnă o comisie specială de revizuire. Acei dintre d-voastră cari în interval s'au bucurat de o altă protecție, nu pot face nimic“.

Aceste întrucât privește pe dobrogenii de origine. Dar ar fi bine să se ia măsuri și pentru înscrierea tuturor Românilor transilvăneni și macedoneni, cari au cerut recunoașterea calității de cetățean român. Cine se poate îndoi de sentimentele patriotice ale acestora?

În ultimul timp, marele scriitor rus Vladimir Korolenko a petrecut la București, unde are mai mulți prieteni din tinerete. Un ziarist publică o interesantă convorbire, pe care a avut-o cu distinsul scriitor. Iată ce spune Korolenko despre mișcarea literară din Rusia:

„În Rusia nu există un curent tolstoian propriu zis. Scriitorii sânt în mare parte reprezentanți ai școlii realiste. Ca literat, Tolstoi face parte din aceiaș familie de scriitori ca și Turghenieff, Dostoiewski, Goncaroff, Gogol și alții. Dintre toți singur Dostoiewski se deosebește puțin, de oarece n'a descris decât manifestările bolnave ale sufletului rus.“

Curentul modernist este reprezentat astăzi prin romancierii Sologhub, Miereșconski și poeții Balmont, Briusoff și alții. Leonida Andreeff de asemenea caută în parte să fie modernist. Asupra acestuia din urmă critica este foarte puțin fixată. Unii spun că nu este cu adevărat mare, decât în scrierile lui realiste, ar alții în cele simboliste, Adevărul însă este

că ideile lui Andreeff se țin de școala realistă și numai practica lor este simbolistă.

Păreră mea este că la noi cel puțin influența simbolistă în literatură se găsește în descreștere.

După cum în literatura franceză, curentul realist, reprezentat prin Balzac, a evaluat spre naturalism, cu frații Goncourt și Zola, păstrând totuși pe Daudet ca realist pur, tot așa și în literatura noastră: toți clasicii secolului trecut au fost realiști. Spre sfârșitul secolului însă multe talente s'au îndepărtat dela realism spre simbolism. Unul singur a rămas credincios tradiției și acesta este Gorki, incontestabil cel mai talentat.

Dar judecata mea în această privință nu poate fi de cât parțială. De și recunosc mari talente printre reprezentanții curentului simbolist, eu cred că simbolismul modern constituie un abuz al adevăratului simbol, după cum naturalismul era un abuz al realismului.“

Nelinistit de unele simptome ce le observa în partidul său, dl G. Diamandi a scris în „Revista democrației „Române“ un articol intitulat *Șefule ne ciocoim*. Nu știu dacă ziarele noastre din Ardeal n'ar trebui să esclame, cu mai multă durere: „Ne ciocoim!“ Căci veleități de ciocoism se observă pe ici pe colo în manifestările vieții noastre publice. De multe ori ai impresia că cei ce vorbesc nu mai prieteni ai democrației sincere nu sânt. Și este dureros să vezi asemenea manifestări în veacul nostru și la poporul nostru. Iată de pildă ce citim în „Românul“, fiind vorba de acțiunea regretatului Achim, asasinat într'un mod așa de barbar:

„Prin agitație fără margini devenise deputat dietal. În calitatea sa de deputat sub scutul imunității, a întezit *lupta odioasă* în contra boierilor și mai ales în contra familiei Zsilinszky“.

Oare de ce este *odioasă* lupta în contra boierilor? Pentru nația din Ardeal e odioasă lupta asta? Amenință ea pe „boierii“ noștri? Citind aceste rânduri nu putem să nu strigăm: De președinte al comitetului național, ne ciocoim!

Coresp.

Sedința Camerii.

— Raport telefonic. —

Budapesta, 20 Mai.

Discuția la bugetul ministerului de instrucție se pierde rapid în nămolul unei generale lipse de interes. Cu toate acestea firul discuției se va toarce, după toate semnele, vreme de vre-o câteva săptămâni. Chiar și din partidul guvernamental s'a anunțat la cuvânt un număr neobișnuit de deputați. Din rarele rânduri ale partidului naționalist, s'a anunțat deputatul nostru dela Baia de Criș, dl Vasile Damian.

Pe culoare stăpânește încă tot efectul discursului de ieri al contelui Zichy. Francmazonii și anticlericali sânt cu toții predispuși pentru un răspuns vehement. Numai în crângurile clericale e netulburată bucuria, căci prea cinstelnicii clericali șovini, cuprind după merit însemnătatea ajutorului ce le-a întins ieri ministrul.

Se comentează, între, altele cu viu interes faptul că discursul contelui Zichy n'a fost ascultat de nici unul dintre colegii lui miniștri. Imprejurarea această nu e de loc ciudată, după ce membrii cabinetului sânt în parte covârșitoare și membrii marcanți ai lojelor francmazonice.

Cel dintâi care a luat cuvântul azi în cîntă a fost guvernamentalul Cserny, care i-a succes să coboare discuția la un nivel inferior, destul de considerabil chiar și în miera ungară. A constatat și el că partea prevalentă, are numai ditirambi la ministrului Zichy. Cere ca a treia universitate să se dea orașului Pressburg. Urgitează mai pronunțat interes pentru instrucția a tinerimii. Cere măsuri mai energice în tra literaturii pornografice de care doțosea fie ferită tinerimea. Spune în sfârșit că a lătorit mult în lume și că nu e deci ținonar.

După pauză a vorbit iusthistul conte terhdzy Mihály.

Povestiri de femei.

Cum iubim?

Nedesăvârșit! Cuvântul acesta l'a rostît plin convingere una dintre cele mai frumoase femei timpului nostru, Cléo de Merode. Mai zilele ilustra balerină se găsea în Neapole, unde se că ar fi voit să ție o conferință. Și știți desigur că avea de gând să vorbească? Despre Amor. Iubire în general, despre flirt sau arta de a se iubi o femeie. Ce temă delicioasă și cât de în ar fi să se dezvoalte într'o atmosferă atât de în în țara florilor, al cântecului și al serenadelor.

Conferința însă a fost zădărnicită. Și pentru motiv foarte simplu, dar grav. Frumoasa Cléo murturisit foarte umilită.

— „Mi-ar fi trebuit un om, spunea ea, pentru comenteze ceia ce ași fi spus eu. O temă așa de trem de delicată, numai cu colaborarea celui ce parte din subiect s'ar fi putut discuta și dezvolta adevăratul senz al titlului ei. Ce poți înțelegi amor, dacă suprimă partea secundă care completează întregul, totul armonios, duetul sublim al iubirei! Ei bine, n'a fost chip să pot găsi un de om. Înțeleg, un bărbat care să fi fost în pătrunde cu toată inteligența și complexitatea de țăminte alese înțelesul complex și superior al rului, cu toate formele și subdiviziunile lui. Cu lire! Să nu poți găsi nici un bărbat cu atâta și rafinament sufletesc, în stare să-ți întregască trebuitoare pentru desăvârșirea celui mai frum mai puternic capitol din povestea tristă a vieții și nici nu cred ca să-l găsească vre-odată!“

„Ași fi voit să vorbesc mai ales despre flirt mai nouă și mai uzitată formă a amorului, de cum iubesc femeile mai multor țări, prin aceasta a flirtului. În cursul lungilor mele că am avut prilejul să cunosc și să studiez foarte deamănntul femeile. Și m'a intrigat totdeauna cum știe iubi o femeie, și fără îndoială ași putea la lumină poate unele dintre cele mai interesante gini din viața femeilor. Le-am clasat după mai categorii și, în rezumat, pot să afirm: »Germană timidă și extrem de inocentă la început, când getează primii fiori ai iubirii. Dar odată cuprîn toate emoțiunile ei, — adio, se ambalează fără liște și fără cea mai mică rezervă. Cu toate pare serioasă, pentru că e foarte pozitivă. Că garanții de statornicie? Nu ași putea s'o spun deza e aproape ca și germana, dar mai calmă senină. Spaniola e tocmai puternicul contrast stor două soiuri de femei. E pasionată și foc. În ea totul e simțire, orice manifestare o zie arzătoare. Ai putea zice că țara aceia o fac, un fel de plai al sărutărilor; o sărutare dans, asta e viața spaniolei. Ea iubește mereu clipa, lucrînd sau cu castanele în mână, jucînd sufletul ei trăește fără încetare poemul iubirii mai înfocată.“

Nu ai putea găsi decât o foarte palidă con elanul acesta, de exemplu, la americană. Îndep emancipată și calculatoare, ea mai întâi se ce ași putea câștiga și ce voi pierde din senin aceasta? Și ea vrea să piardă cât mai puțin.“

Franțuzoaica e neprevăzătoare, violentă, și artistă. E o rafinată și vrea perfecțiunea; și aceasta e rară, în clipa când se simte amăgî pregetă, pentru a o atinge, a reîncepe să trăie nou aceleași și aceleași iluzii. Se dedă la mii de cercetări, de multe ori fără a găsi nimic.

În treacăt, am petrecut zile adorabile în Românilor și mi-aduc aminte cu plăcere de ciudată ce mi-au făcut-o Bucureștențele. Au spiritul Franțuzoaicelor, dar se pare a trăda o

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții de
tografii vechi și noi în mărime
expuneri de obiective speciale pentru
acatice, și lucrări în aquarel și olei artistice
Atelierul se află exclusiv numai în Palat

selbetea, cu ceva din temperamentul ce-l observ la
italience, pe care nu le cunosc bine încă, dar cari mă
trag în mod deosebit.

„In general, însă, socot că oameni și femei, iubim
nedesăvârșit!“
Sărmană și frumoasă cercetătoare a amorului, stin-
geți lampa ta de Diogene, ai rostit un mare adevăr,
negăsind omul!

Simt miremele îmbătătoare ale salcânilor, crinilor
și iasomie înflorite, îmi odihnesc ochii pe catifelarea
mătăsoasă a luncilor, investmântate în verdele acesta
de Maiu și'n fiecare floare ce respiră atâta tinereță
plină, văd ascunse farmecele atâtor și atâtor zimbete
și priviri de femei, ca și florile primăverii de curate
și parfumate și-mi pare că din respirația evaporată a
corolilor simt un suspin ușor și văd o lacrimă ce
mare în adâncul calciului întunecat. In taina nopții
lor aurii de Mai, miremele amețitor de parfumate
le florilor se amestecă și se contopesc, și pare că se
înălță ca un nor întămiat, sus, sus, către stele, în
impărăția eternă a visului, acolo unde dorul lor gă-
sește adevărată talmăcire.

Dintr'un tufiș, încet și duos străbate cântecul pri-
vighetoarei.

„E poezia, e toată povestea sufletului floarei în di-
vina melodie a privighetoarei, în care floarea, cea
mai plină de simțire creatură a naturii își găsește
singurul mijloc de expresiune, un fel de a și povesti
adâncul simțirilor, de a gusta, de a savura, fără con-
știentă, dulceața mărturisirii, desvăluindu și înțea-
gândina sufletului nepătruns, felului său de a fi și aceea
de nu se poate niciodată ajunge, — fără teama amă-
riciunii de a nu fi înțeleasă... sau umiliirea de a nu
apreciată.

„Dar... melodia divină încetează brusc și'n taina nopții
parfumate, florile tremur asurzite de un orăcâit infio-
tor... E partea secundă a duetului, sunt brotăceii.

Cum iubim noi?... Dar cum iubesc ei! Iată pentru
cea mai frumoasă femeie, afirmă cu drept cuvânt:
bim nedesăvârșit.

Sultânica.

Congresul medicilor din Iași.

Iași, 5-18 Mai.

„In localul societății din strada de Sus s'au
trănit azi membrii asociației medico-farma-
ceutice. Chestiunea la ordinea zilei a fost con-
gresul general al medicilor, care urmează să
se ție la Iași în cursul acestei luni.

Pentru ca congresiștii să poată face o vi-
ză la Slănic (Moldova), localitate care se
deschide la 1 Iunie, s'a decis ca congresul să
ceapă în ziua de 29 Maiu și să ție până la
31 Mai, iar la 1 Iunie congresiștii să plece în
cursie la Slănic (Moldova).

După îndelungate discuții s'a decis apoi
programul primirii congresiștilor.

Aceștia vor sosi în dimineața zilei de 29
Mai și vor fi primiți de către medicii și far-
maciștii din Iași.

Congresul se va deschide la ora 2 în sala
universității. Atunci se vor discuta 2 rapoarte:
unul al drului Bacaloiu, despre ciumă și ho-
stă și altul al drului Demetriade, despre res-
ponsabilitatea medicilor în tratamentul cu 606.
Seara congresiștii se vor întruni la o aga-
mă intimă la berăria Zimbru.

A doua ședință se va ține la 30 Mai ora 8
când se vor trata chestiunile de interes
profesional și legea sanitară.

Raportor pentru aceasta din urmă va fi d.
Sion.

Seara se va da un banchet la berăria Bra-
diru.

La 31 Mai dim. congresiștii vor vizita îm-
plămurile orașului și abatoriu, după care se
va da un prânz, oferit de primărie în ono-
ra congresiștilor.

La ora 2 congresiștii se vor duce la Băr-
bova spre a asista la inaugurarea sanatoriului
tuberculoși de acolo.

În dimineața zilei a 4-a, congresiștii vor
face în excursiune la Slănic, unde vor fi pri-
miți de episcopii casei St. Spiridon.

Alegerea dela Vinț.

„In 3 Maiu, s'a început ascultarea de martori,
numiți în recursul contra alegerii dela Vințul-
de-jos.

„Pertractarea se va ținea în cancelaria pretorială
din Vinț. Conducătorul cercetării e judecătorul
de tablă Nyirő din Cluj, cu un notar de jude-
cătorie din Alba-lulia. Apărătorii recursului sunt
Dr. Sabo, avocat în Blaj, și Dr. Romulus Boilă
din D.-Sânmartin.

Ca martori mai buni din recurs, au fost ascu-
tați Dr. Marclac și Dr. Velican advocații în Alba-
lulia, cari au fost bărbați de încredere din partea
d-lui Dr. Maniu în sala de alegere. Ei au arătat
la protocol toate nerânduile săvârșite de preșe-
dinte și toate volniciile săvârșite în decursul ale-
gerii. Apoi rând pe rând toate comunele cele
mai de departe din jurul Ocneișii al Blajului. Unii
dintre martorii numiți, au mărturisit contra no-
astră și pe placul contrarilor, deși se aștepta, că
cel puțin după alegere să spună adevărul, dar să
vede treaba că în unii oameni s'a stâns orice
simț bun, și, stăpâniți de banul lui Iuda, își vând
totul, chiar și sufletul.

„Contra noastră au fasonat frații Ispas din
Daia, unul crășmar și unul primar, cari deși la
alegere au votat cu Dr. Maniu, au spus că nu-
mai de frica oamenilor din sat au făcut'o, căci i-au
amenințat cu foc! Și frații Ispas sunt oameni cu 40
de jugăre de pământ, au vre o 20.000 cor. bani
în bancă! Auziți oamenii din Daia, ce v'au
făcut crășmarul și primarul. Mai mergeți la crășma
lor și mai alegeți primar din ei!

Notarul Cetean, din Ciugud, pe un calapod cu
crășmarii din Daia, a spus că alegătorii lui din
3 comune i-au promis că toți țin cu Jidanul, dar
la votare au fost cu Dr. Maniu, căci satul i-a
amenințat cu prăpădire, dacă nu țin cu neamul
lor! Dar primarul lui nu știe nimic de așa ceva,
deși e tot cu oameni prin sat. Auziți comune-
lor, Ciugud, Limba și Șeușa, ce notari veți avea
de ales! La ascultare nici nu cuteza să se uite
la om în ochi. Apoi tot din Ciugud, proprieta-
rul Petru Dregiciu, care descoperise domnului
Dr. Maniu multe mișeli ale Jidanilor de nainte
de alegere, acum la întrebare a tăgăduit că ar
și ceva de făgăduințele făcute de Jidani către
alegători. Auziți cinstiții celitorii, să spună că
tot ce a spus către Dr. Maniu și soții lui, au
fost numai așa vorbe cu cari să îmbete cu apă
rece pe Dr. Maniu și să scape de oamenii din
sat, dar altfel e cu sufletul pentru Jidani! Măi
omule, mai ai tu Dumnezeu și neam?

Notarul din Cârna, Emil Maxim, care e acuzat
că a dat bani la alegători, a tăgăduit tot, spu-
nând că: se poate că am dat bani la alegători,
dar nu ca să țină cu Dr. Mayer, fără ca cărau-
șie pe care o iartă legea. Martorii și alegătorii
cari au primit bani vor fi ascultați după aceasta.
Doi inși, anume Ordean Nicolae, a spus că
i-s'au îmbiat 400 cor., dar nu le-a primit. Martin
Ioan învățător iar a spus că i-a dat fibraul Pon-
grác 200 cor.

Avram Grecu, crășmar în Cârna, om cu stare,
cărui i-au închis crășma înainte de alegere, a
tăgăduit totul, spunând că lui nu i-au închis
crășma! Cu toate că știau o grămadă de oameni,
că numai atunci i-au deschis-o iară, când a fă-
găduit că votează cu Dr. Mayer, precum a și fă-
cut. Că e și acesta un lingău și un tiran pe
comuna Cârna. Să-l încunjure tot poporul pe
ei și crășma lui, ca pe a oricărui Jidov, că nu-
i mai bun cu nimic ca un păgân de jidov! Ba
ce-i mai mult, acest crășmar a înfuriat și asupra
generelui său Vasile Hența, preot în Sărăcsău, să
nu voteze de fel și să dea declarațiune lui Dr.
Mayer, că în caz de ar fi votat, ar fi votat nu-
mai cu Dr. Mayer! Rușine destul dela un sluj-
itor al altarului, să se peteze cu hula cu care
popa Hența s'a pătat! Nu se teme că-l
va bate Dumnezeuul căruia se roagă cu așa
glas de fariseu?

Din comuna Ohaba, din care au fost respinși
alegătorii dela votare, au fost ascultați, 18 inși
cari au spus că în caz de le-ar fi primit votul,
ei toți ar fi votat cu Dr. Maniu, numai învățăto-
rul Rusan a spus că și el de frică a fost cu Dr.
Maniu, dar a fost bine că nu i-au primit votul.
Învățătorul «Iumina» poporului vorbește așa și
gănește!

E acuși de răs, că oamenii noștri așa cu frică
dau la protocol ce dau. Tremură toți și se în-
curcă, încât de multeori nu se alege nimic din
spusele lor. Fiți bărbați oameni buni, dați răs-
punsuri curate, și nu încurcate, de nu știu ce să
alegeți din ele! Că nu vi-se întâmplă nimic!

Jidanii au pus în contra petiția lor mai pe
toate mierile alegătorilor, așa că vin și ele pe
la ușile domnilor, dar nu prea le ascultă,
înșiși se lasă de ascultarea lor, căci văd că nu e
procopseală cu ele.

Crășmarul din Tărtăria, Șuvaina, încă a tăgă-
duit că i-s'a închis crășma, cu toate că a fost
închisă. Și acesta se închină la sfinții finanți mai
mult ca la crucea lui Hristos!

«Libertatea».

Din Cohalm.

— Reprezentanța societății de lectură
„Junimea“. —

Ziua de 1/13 Mai, Dumineca a fost pentru po-
porul român din Cohalm o zi de mare impor-
tanță culturală, căci în această zi și-a inaugurat
societatea de lectură »Junimea« activitatea ei na-
țională-culturală.

Sala spațioasă a hotelului »Schlosser« a fost
plină de public, durere, însă, aproape numai țā-
rani dornici de învățătură și lumină.

Producțiunea s'a început prin cuvântul de de-
schidere rostit de bravul președinte al societății
dl Ioan Iosif care în termeni aleși și plini de
căldură a arătat scopul societății, mijloacele prin
cari societatea își va putea îndeplini frumoasa ei
misiune, apoi a terminat apelând la toți con-
ducătorii și binevoitorii poporului nostru ca, lăsând
la o parte orice chestie de interes personal, să
pună umăr la umăr și să lucreze pentru iubitul
nostru popor.

A urmat ca punctul al 2-lea cântările »Imnul
unicei« și »Hei leliță din cel sat« coruri conduse
de simpaticul învățător gr. cat. din loc dl
Stefan Turcu care abea ieșit din școală promite
a fi un activ factor pentru progresul cultural al
Românilor din Cohalm.

Cele 2 cântări din punctul următor »Cucuruz
cu frunza'n sus« și »Coasa«, coruri mixte, au
fost dirijate de dl Ioan Iosif care și de astădată
s'a dovedit ca un bun conducător de coruri.

Toate aceste cântări au fost executate de co-
rul societății, compus din fete și ficiori țārani în-
ființat de abea de 2 ani de însuflețitul tinăr Ioan
Iosif.

Punctul al 4-lea a fost un solo, »Nu m'aban-
dona«, cântat de dșoara Elvira Gheaja, cu acom-
paniament de violină de dl Stefan Turcu. Dșoara
Gheaja, a cântat cu o voce dulce, înduioșătoare,
procurând publicului câteva momente de rară
plăcere.

Punctul culminant a fost reprezentația teatrală,
S'a jucat piesa »Drumul de fer« de V. Alexan-
dri. Regizorul piesei a fost dl Emanoil Bobancu,
un vechiu și foarte bun diletant.

Fetița Bucura Crițeanu în rolul principal al
Mamei Balașa a fost admirabilă. Atât de frumos
și de natural a jucat încât publicul a rămas ui-
mit. Foarte drăguț au jucat fetițele Maria D.
Tempea, în rolul Cicoanei Olimpia și Maria
Danciu, în rolul Adelei. Foarte bine au jucat apoi
Nicolae Boranciu, Nicolae Iosif, George Spornic,
George B. Frățilă și Ieronim Buzea. Asemenea

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute
mobile de fabricanți de Marosvásárhely
la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plățire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

s'au achitat bine de rolul lor felitele Ana Borcoman, D. Boranciu, Safta Boranciu, E. Borcoman și Ana Frățilă.

Toate fetele au fost în costume curat naționale ceea-ce a făcut impresie foarte bună.

În pauză dl protopop al Cohalmului Titi V. Gheaja a ținut publicului adunat un mic discurs în care îndruma poporul la iubirea de neam, de școală, biserică și cultură, înfierând totodată cu tot dreptul pe aceia cari nu și-au făcut datorința față de această importantă societate. A relevat apoi meritele dlui Iosif, apoi ale dlui St. Turcu secretarul societății «Junimea» și ale dlui E. Bobancu.

A mai toastat apoi parohul gr. cat George Spornic îndemnând ambele confesiuni la unire și frățire, apoi dl Stefan Turcu care a făgăduit că va lucra pentru unire și pace între cele două confesiuni din loc, și pe urmă dl Ioan Iosif.

Dl protopop a dăruit societății 20 cor., dl paroh G. Spornic 8 cor., iar dl E. Bobancu cărți în valoare de 14 cor.

Aceste daruri au fost răsplătite cu puternice «Să trăiască».

A urmat apoi joc însuflețit până în zori de zi. Înainte iubită tinerime din Cohalm, căci învățând vă veți ferici. **Observatorul.**

Muzica populară la Aromâni.

Muzica, după expresia înțeleaptă a dnei Cottin, este limba universală care istorisește în mod armonios toate senzațiile vieții. Așa dar, căutând a pătrunde în întregime cântecele rămase dela strămoși, vom putea să înțelegem pe deplin toate senzațiile pe cari le-am avut în viață. E destulă o singură uitătură în spre trecutul elementului aromânesc, pentru a ne da seama de bogăția cântecelor aromânești, căci fiecare moment mai însemnat din viața Aromânilor, își are cântecul său. Spiritul aromânului a fost un izvor nesecat de cântece frumoase.

Se pare că el a vrut să traducă prin cântec, toate impresiile venite din afară și de aci reiese și frumusețea cântecelor aromânești. Ceeace-i dă mai mult farmec cântecului, este felul cum este cântat. Căci trebuie să spun că nu toți cari iau parte la cântare, cântă după melodia cântecului. Din 15 sau 20 de persoane cari cântă, rolul principal, adică partea melodiei, îl are numai o singură persoană; și din toți câți cântă se alege acela care are voce cea mai timbrată, cea mai clară. Restul ține acompaniament, cântând în terță sau octavă, exceptând unii cari sunt însărcinați să ție isonul.

Ceea ce e curios, e că ce se cântă așa de frumos, așa de îngrijit, încât nimic nu te poate dispune mai mult decât auzind un cântec de dragoste cântat în felul acesta; totodată însă tot ce te poate face mai mâhnit este atunci când auzi un cântec de jale, de despărțire de ex.: un cântec în care este descrisă moartea unui tânăr pe pământ străin și momentele în cari el se roagă de tovarășii lui, ca atunci când vor ajunge ei în locul natal, să nu anunțe nici pe mama, nici pe sora lui că el este mort.

Spiritul de observație al Aromânului, este așa de fin, a prins așa de bine unele momente din viața lui, încât te miri cum a putut să iasă, din pana unui om din popor, fără nici o cultură, o poezie și un cântec cu note caracteristice așa de frumoase. Avem cântece multe și frumoase; ne mai lipsește însă ceva. Ne mai lipsește omul cu o cultură muzicală superioară, care să se fi convins de frumusețea acestor cântece și care apoi numai de dragul lor să colinde prin toate satele aromânești, ca să culeagă și să lase urmașilor săi tot ce aromânul a avut mai frumos.

Culegând cele mai frumoase cântece, armonizându-le și dându-le publicității, vom putea să arătăm că nici aromânii nu sunt săraci în cântece și că din armonizarea unui cântec aromânesc se poate produce un cor tot așa de frumos ca cele din Transilvania și cred că n'am să par exagerat dacă le-aș compara și cu cele din România.

S'au făcut unele încercări în privința culegerii cântecelor populare aromânești, însă din diferite pricini n'au reușit.

Acum să trec la felul cum putem împărți cântecele aromânești.

Cântecele aromânești se pot împărți în trei categorii. 1. Cântece Macedonești, cântate de Aromânii din vilaetele Bitolia, Salonic și Scopia. 2. Cântece Epirotești cântate de Aromânii din Epir și 3. Cântece Gramostenesti, cântate de Aromânii din Gramoste. Le-am clasat în felul acesta, pentru că toate cântecele își au caracteristica lor. De ex. nici un cântec din Crușova nu se va asemăna cu cele din Avdela.

De aici decurge și bogăția de melodii. Se prea poate însă ca un cântec să aibe 3-4 variante. Astfel Aromânii din împrejurimile Bitoliei cântă multe cântece asemănătoare. Însă autorii acestor cântece nu sunt decât Crușovenii cari apoi, prin gura spoitorilor nomazi, le-au trecut la vecinii lor. Crușova, este citadela cântecului aromânesc. De acolo au ieșit cei mai mari cântăreți populari.

E destul să amintesc spiritul muzicii al reposatului Tega al Buracu.

Spirit entusiast, un singur prilej îi putea procura melodii din cele mai frumoase. El însă n'a fost numai un cântăreț popular, a fost și un bun poet popular. Dela el avem o mulțime de poezii cu muzica lor.

După caracteristica tonului în care sunt cântate, cântecele aromânești se pot împărți în: cântece haiducești, cântece de dragoste, de despărțire, de nuntă și de jale. În ultimii ani au luat un mare avânt cântecele naționale. Satele aromânești răsună de părinteasca dimândare, jurământul didată etc.

În ce privește cântecele haiducești, se observă că sunt foarte numeroase la Aromânii din Epir.

Aromânii din aceste ținuturi cântă mult în limba greacă și aceasta tocmai din cauza prea marelui apropiere de granița Greciei. De aceea foarte des se întâmplă să auzim pe Aromâni cântând în grecește, dar prin cântecul lor ei se referă numai la faptele laudabile ale cutărui Aromân. După câte am arătat, reiese că avem melodii multe și frumoase, se cere însă să avem și un Kiriac sau Vidu și atunci să fim siguri că vom putea auzi cântece aromânești și dincolo de hotarele locuite de Aromâni. Atunci când și noi Aromânii vom avea un bun muzicant, numai atunci Românii din Tară ne vor cunoaște mai bine, căci vor putea să guste din tot ce Aromânul are mai frumos: cântecul.

Magiar Grigore.

Din străinătate.

Constituția Alsaciei și Lorenei. Comisia Reichstagului din Berlin a primit proiectul de constituție pentru Alsacia-Lorena. S'a primit și un articol în care se garantează libertatea profesională.

La legea electorală s'au introdus câteva modificări. Votul plural a fost respins.

Se crede că proiectul va întruni majoritatea și în Reichstag.

Călătoria regelui Petru. Din Belgrad se comunică: Ieri a plecat regele Petru cu tren special la Paris. La gară a fost însoțit de toate notabilitățile civile și militare, de miniștrii, deputați, de ministrul Franței la Belgrad și de membrii coloniei franceze. Regele și-a luat un călduros adio dela cei prezenți.

În absența regelui, coroana este reprezentată de moștenitorul Alexandru, care a fost numit de regent. Numirea s'a publicat în Monitorul oficial.

Din Viena se telegrafiază: Regele venind cu trenul de cătră Budapesta, aeri, Vineri seara, la Viena. Măine își va continua drumul.

INFORMAȚII.

A R A D, 20 Maiu n. 1911

— Sălbătăcii jandarmerești.

Dorgoș ne vine știrea despre o sălbătăcie jandarmerească săvârșită de jandarmii din Ususău. Partea Groza, țaran fruntaș în Dorgoș, porunca notarului substituit a fost arestat fără orice motiv, și bătut de Jandarmii l-au străpuns cu baioneta și l-au bătut cu patul puștilor, casa sa a fost dus la casa comună unde din nou au început sălbătăciile. Duminecă a sosit în comună un medic, dar sergentul de jandarmi a oprit să-i dea sârmanului Români grija medicală și a refuzat să scrie lăscărea procesului verbal dresat de Jandarmii. Jandarmii au fost denunțați la autoritățile competente.

Iată cât rost și îndreptățire au avut celele dlui Caragiale, publicate în „Românul“, ca îndemn spre țară care...

— Săruta-va regelui Angliei pe reasa Londrei? În cercurile selecte din Londra se pune o chestiune delicată: Săruta regele Gheorghe al V-lea pe prima sa soție Londrei?

Câteva zile după ceremonia înecării Gheorghe V. se va duce cu solemnitate la Guildhal unde va lua masa cu lordii care-i va prezenta pe soția sa. Primul ministru al Capitalei va pune cu această ocazie însemnele de conte, iar primăreasa va lua coroana. Acesta e uzul. El se compunea din timpul domniei reginei Anna, cu care obiceiu, care acordă femeii primarului de a primi sărutul regelui.

Gheorghe I, la urcarea sa pe tron, a avut o uitată. La intrarea sa în sala primăreasa i-a întins obrazul. El nu răstărnec la invitațiune. Furioasă și luind această ăntăcare ca o ofensă, ia i-a întors brusca și eși trântind ușa. Evident că Gheorghe I și se va păzi de a-l imita. Dar ce va face el? obrazul, fruntea, sau gura?

Această sărutare e chestiunea zilei. Regele nu va face dupăcum se asigură, nici o chestiune, cu atât mai mult cu cât primăreasa o femeie matură care are nepoței.

— Dare de seamă. La maiatul gimnaziului din Brad au contribuit în folosul „școlii bolnavilor“ dela acel gimnaziu:

Dnele: Aurelia V. Damian, văduva Popa, câte 1 cor.; dra Irina Cosciuc; Stănilă, (Ribita), 4 cor.; Iuliu Papp, (Ștefan man (Luncoiul de sus), G. Roth, P. Roth, câte 3 cor.; I. Zerna, I. Impărat, Al. Gligor, Em. Comșa, Dr. C. Albu, (Buteni), I. Gligor, A. Gligor, câte 2 cor.; D. Germân, (Căpâlnă), Mendy, F. Ursu, G. Popa, P. Mateeșiu, (Leabrad), I. Bârna, (Vaca), N. Costea, (Ștefan mian iunior, H. Klein, S. Bontoș, I. Popa, G. Jula, D. Ciuhă, P. Florinca, In. Jula, Oțel, câte 1 cor.; T. Trifan 60 fil., A. Bolcu, și A. Bolcu, câte 20 fil.

Total 51 cor. — Primească mulțumirea noastră!

Brad, în 19 Mai n. 1911. *Administrarea școlii bolnavilor*.

— O vorbă de spirit a principesei Luiza. Principesa Victoria Luiza se află împreună cu părinții ei, suverană maniei la Londra, a spus o vorbă de spirit cu prilejul arătării arsenalului armatei.

colportată de toate ziarele. Anume prin-
esa, după ce a admirat o colecție de
vechi, a zis celor ce o însoțiau: „Mi-
ne bine v'ați pregătit în contra invaziei
mane“.

**Patruzeci și trei de vagoane cu gân-
ci de Mal.** În comitatul Abauj gândacii
Mai pustiiți, dau patruzeci și trei de va-
gane.

**Optzeci și trei de mii coroane pen-
un inel.** Ieri a ajuns în Berlin la vânzare
un inel ienl al contelui Essex, dăruit lui de
regina Elisabeta pe timpul când contele era
reginei. Ajungând să fie executat
contele a predat inelul unei prietene, ca să-l
reginei, esoperând agratiarea. Prietina
a primit inelul sieși, iar contele a fost a doua
executat.

Fiind mulți amatori la vânzare, prețul, inel-
ului, s'a ridicat la suma de 83 mii cor.

Tablou trist. Un trist tablou al urmă-
rilor sistemului actual de guvernare, ne dă
șeful Makó și satele din jur. Zilele acestea
așezarea cu următorul rezultat: În
înțaiu s'au înrolat din 180 feciori, 30 în
a doua din peste 200, 32 iar în ziua a
din 246 nici unul. Comisiunea de asen-
a declarat că un asemenea rezultat nu
mai înregistrat până acum la nici o asen-
din Ungaria.

Pe cine să înrolezi, când forțele tinere trec
America, să-și agonisească traiul și aici
pân schilozii și bolnavii?

Cununie. Emanoil Stoica și Lucia Stoica
Lazar, căsătoriți. Șimleu, 16 Mai st. n. 1911.

Mulțumită publică. Dl Zaharie Brenduș,
macist, a binevoit a colecta în favorul bisericei
coalei gr-or din Rodbav suma de 95 cor.
ămesec în numele parohienilor mei atât dâ-
ni cât și contribuienților de pe lista de co-
pentru această faptă nobilă.
Rodbav, în 5/V 1911. Petru Cațaveiu, paroh.

Populația Franței. Datele statistice din
trecut arată un număr de 774.358 nașteri
de 703.777 cazuri de moarte. Astfel este
excedent în plus de 70.581, 4389 mai mult
cât în anul 1909. Numărul acesta nu arată
să spor de nașteri, ci scăderea mortalității.
sătorii sau încheiat în 1909 309.289, iar di-
turi au fost 13.049.

Boala Papei. Tribuna din Roma dă re-
șitor la starea Papei, următorul comunicat,
mit din anturajul înaltului șef al bisericei
police:

Sănătatea Papei este mulțumitoare. Acce-
de podagră au dispărut. Zilnic merge în
liotecă unde lucrează împreună cu secre-
tului său, și ține consilii cu cardinalii.

In contra lui Bismarck. Emil Olivier,
șeful ministru a lui Napoleon III a scris în-
an număr recent al ziarului „Figaro“ un ar-
col, în care cearcă să dovedească, că rășboi-
din 1870 l'a cauzat cancelarul de fier al re-
ștelui prusian, Bismarck. Olivier spune între
tele: „Ei (Germanii) au fost cei tari. Dar nu
mulțumesc numai cu atâta, ci voiesc să
totodată și unicii în comentarea întâmplă-
or. Dar a învins adevărul. Istoria rămâne
orie! Iar această istorie face responsabil
pentru rășboiul din 1870, nu pe împăratul fran-
z, nici pe regele prusian, ci numai pe can-
aral cu mâna de fier, care a trimis poporul
armau pe câmpul de luptă, ca să-și satisfacă
ambiția sa“.

Tunel submarin între Venetia și Lido.
onsiliul orașenesec din Venetia se ocupă cu
anul edificării unui tunel submarin, care ar
ga Lido de Venetia. Tunelul ar fi la o adân-
me de 8 metrii sub mare, lat de 10 metrii,
două linii ferate și drum pentru oameni.
ungimea ar fi de 3600 metri. Distanța acea-
a ar percurge-o tramvaiele în 5 minute și
mătate. Cheltuielile s'au fixat la suma de
milioane lire.

Reactivarea lui Solbrovici. Generalul
răb Leonida Solbrovici a luat deasemenea
parte la omorul regelui Alexandru și a regi-

nei Draga. A fost unul dintre autorii morali
și faptici ai omorului. Ajungând pe tron, Pe-
tru a concediat pe general, mai mult, — bine
înțeles — pentru ochii lumii. Acum după cum
se anunță din Belgrad acelaș rege a reactivat
pe Solbrovici, care reintorcându-se din Paris,
va servi ca adjutant pe lângă regele Petru.

— **Invingere feministă.** Cu toată împotri-
virea ministrului de justiție senatul francez a
votat amandamentul la legea judecătorilor
pentru minori, conform căruia în comisia de
investigație pot fi permise și femeile.

— **Clericali și republicani.** În orașelul
Braga (Portugalia) populația clericală, cu sen-
timente monarhice, a serbat împlinirea de 50
de ani dela ridicarea bisericii, iluminându-și
casele, și aranjând un conduct cu torțe. Cu
aceste prilej s'a produs încăierare între ceice
sărbătoreșci și între republicanii cari voiau să
împiedece manifestația de stradă a monarhi-
știlor. Turburătorii au spart ferestrele iluminate
care fapt a rezultat încăierarea celor două
partide. Au rămas mai mulți răniți pe câmpul
de bătaie.

— **In memoria regretatei Zoe Ciurcu,**
fostă membră întemeietoare a Reuniunii femeilor
române din Brașov, fiicele și fiul regretatei, cu
ocaziunea aniversării dela moartea scumpei lor
mame, au dăruit suma de 50 cor. Subsemnata
în numele comitetului dă expresiunea celei mai
calduroase mulțămite generoși or donatori pentru
acest frumos act de pietate. Maria B. Baiulescu,
președintă.

— **Szterényi și votul universal.** În darea
de seamă, ce a ținut-o Miercuri seara depu-
tatul Szterényi, separat în fața alegătorilor un-
guri și sași din Brașov, a vorbit și despre
chestiunea actuală, despre reforma electorală.
Punctul de vedere al lui Szterényi în aceasta
chestie e cunoscut. El este pentru estinderea
dreptului electoral, dar numai întru atâta, în-
cât să nu se pericliteze caracterul maghiar al
statului și rolul conducător al inteligenței.

Ce înțelege Szterényi sub „inteligență“, o
știm cu toții: drojdiile nemeșilor, feodalii și
aristocrații.

Szterényi este ca toți din tagma lui. Face
politica de: „Nesze semmit, fogd meg jól“,
— cum zice nimerit proverbul unguresc.

Cele două tabere din Brașov au aprobat
părerea lui Szterényi. Cu deosebire alegătorii
sași au ținut să fie foarte zeloși în respinge-
rea votului universal. Pentruce, se vede din
propunerea lui Schnell, că Sașii sunt ca și
Szterényi de părere, că să se păstreze rolul
de conducere al maghiarimii și al inteligenței
și în cadrul acesta să se sustină necondițio-
nat reprezentanța dietală actuală a Sașilor din
Ardeal.
„G. Tr.“

— **Moștenitorul tronului Austro-Ungar.**
In „Das freie Wort“, revistă care apare la
Frankfurt a/M., nr. de Mai, găsim o caracte-
rizare puțin măgulitoare despre moștenitorul
tronului austro-ungar. Extragem din ea acele
rânduri care ne pot interesa și pe noi Ro-
mânii.

„Mult și variat s'a scris asupra ducelui
moștenitor: multe calități și planuri i s'au a-
tribuit, dar o calitate n'a avut nimeni curajul
să i-o atribuie, și anume că ar fi o persona-
litate iubită...“

„Domnul Duce de Coroană este primul
strămoș a unei noi familii, și prima lui datorie
o consideră a fi aceea de a aduna cât mai
multă bogăție“.

„Odinioară, în zilele lui Lueger, se vorbea
mult de părtinirea moștenitorului, pentru par-
tidul social democrat (din Austria) și de duș-
mănia lui contra maghiarilor, contra trialis-
mului, etc...“

„Astăzi nimeni nu știe care sânt planurile
viitorului împărat. Numai Papa dela Roma
este sigur de el... Protecțiune și protejați nu
există pentru acest viitor stăpân; pentru el toți
sânt simple instrumente.“

„De altmintreli este politicoș...“
„În îndeplinirea obligațiunilor pe care i-le
impun multiplele testamente care s'au făcut
pentru el, nu trece cu un creișar peste acea
ce este de strictă datorie.“

„Este bogat și avar.
„Protejează armata, dar armata nu-l iu-
bește.“

„Planurile lui de viitor se perd în nebulo-
zitate. Nimeni nu poate ști ce are să facă.
„Astăzi refuză să ia parte la sărbările de
încoronare din Anglia, fiindcă acolo nu va fi
primită soția sa, Sofia, cu rangul de moște-
nitoare a tronului. (Căsătoria moștenitorului
tronului austriac este morganatică).“

„Maghiarii sânt dispuși să înalțe pe soția
moștenitorului la rangul de regină a lor, — și
cu aceasta Maghiarii vor să producă o spăr-
tură definitivă în monarhie“.

— **Răzbunare bestială.** La o stație a Me-
tropolitanului din Paris un necunoscut a in-
pins pe șini, înaintea unui tranvai electric, pe
o fată. Conducătorul neputând opri tramvaiul,
fata și-a găsit moartea sub roțile tramvaiului.
Cazul a produs o mare panică între pasageri,
cari venindu-și în fire au tăbărit asupra ne-
cunoscutului, care s'a lăsat de altfel fără nici
o opunere de a fi dus la secție. Aici a de-
clarat că a comis faptul din răzbunare, pără-
sindu-l fata, care i-a fost iubită.

— **Greva lucrătorilor brutari din Berlin.**
Sindicatul lucrătorilor brutari din Berlin a ho-
tărât ca Marți să înceapă greva, în caz că
patronii nu le vor mări leafa. Marți se vor
pune în grevă patruzeci de mii de lucrători
brutari, încetând lucrul în o mie patru sute de
brutării.

— **Mâna neagră.** De numele acesta duc
teamă numai oamenii bogați din toate părțile
lumii. Căci operațiile mânei negre s'au lărgit
peste granițele Italiei, au trecut în America, de
acolo în Anglia și Franța și astăzi cetim cazuri
aproape în toate țările. Dar cu lățirea acestei
bande de pungăși s'a micșorat și teama de ea.

Amenințările cu moartea în caz de nesupunere,
le fac azi mulți oameni mai puțin isteți, cari
ajung apoi în cursă. Ba ce este mai mult chiar
și copii, când au lipsă de parale, trimit câte o
scrisoare unui om bogat, amenințându-l că va
plăti cu viața, dacă nu-i va pune acolo și
suma cerută. Sumă de multeori bagatelă. Zece,
douăzeci de coroane. Astfel s'a întâmplat zilele
aceste în Berlin, că un oarecare negustor a pri-
mit o scrisoare, iscălită »mâna neagră« în care
i-se cerea 20 de mărci, pe cari să le trimită în
cuvertă, poste restante. Negustorul a pus în loc
de bani o hârie de ziar și a trimis scrisoarea,
pândind însă cu detectivii împreună pe cel ce
va ridica scrisoarea. A venit un copil de 12 ani,
a luat scrisoarea, și cu o față radioasă a voit să
o desfacă. În momentul acesta îl prind detec-
tivii și îl întreabă de el a comis apucătura, ori
un altul. Copilul spune că a citit în romane
despre »mâna neagră« și că a copiat scrisoarea
din carte și a trimis-o negustorului. Negustorul
liniștit pe deplin, a cerut eliberarea micului făp-
tuitor.

x După părerile medicilor șefi ai spitalului
«Wieden» din Viena, apa amară Francisc Iosif și
în cantități mici, este un purgativ sigur. Apa Francisc
Iosif se află în toate farmaciile, drogheriile și prăvă-
liile mai mari. Direcțiunea e la Budapesta.

Dr. VICTOR GRAUR.
Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.
Institut de dantistică.
A rad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

**: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —**

„TRIBUNA“

**cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.**

Felurimi.

Barbaria palanginilor. Este lucru constatat, că palangeni posed în raport cu statura lor mică, o manie de a răpi și o dibăcie de a ucide fără exemplu. Ei nu se mulțumesc a ucide numai pentru satisfacerea momentană a foamei, ei tot ce le cade în rețea este al morții, chiar și dacă — după cum am zis — nu e trebuință. D. Wymann în Boston a observat că femeile de palangen își omoară și consumă bărbații, după desmierdări pasionate și după ce ei sunt sătui de aceste desmierdări. El a mai văzut într-o rețea, în care o femeie suga un bărbătuș mort, încă alți doi bărbătuși, care se svârcoliau înzadar ca să scape, căci le venia și lor rindul ca să servească de bucate pentru sexul slab... ce zic?... aici ea și la albine se poate numi, din contră, sexul tare.

BIBLIOGRAFII.

»Luceafărul«. Nr. 10, 1911 revistă literară și artistică, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: Mihail Sadoveanu: Drum la Moș-Anania. E. Pitiș: Legenda tămăii (poezie). Caton Theodorian: La masa calicului. I. U. Soricu: Cântarea Biruinței (poezie). Em. Gârleanu: Secretul. I. Enescu: Mai (poezie). C. Moldovan: Femeia albă, I. Borcia: Iuliu Cesar, de Shakespeare. Dări de seamă: II. Ghendi: V. Pop, iubirea e biruitoare; Alexandru T. Stamatiad și Constantin Răuleț: Femei ciudate. Cronică: Serbările culturale din Sibiu. Eminescu și Barițiu. Muzeul A. Simu. Liliacul. Un roman cu tendințe inovate. Despre actrița germană. Sezătoarea literară din Arad. Ilustrațiuni: 8 fotografii de porturi dela balul din Sibiu.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2.50 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

DICȚIONARUL

numirilor de localități cu poporațiune română din Ungaria, compus din încredințara Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

- 591—592 Fundescu D. C. Basme.
593 Andreev. Povestea celor 7 spânzurați.
594—595 Zola. Tereza Raquin. Roman.
596—599 Dufresne. Jocuri de sah.
600 Densușianu. Tradiții și Legende.
601—602 Flamarion. Lumen.
603 Demetrescu Traian. Intim.
604 Demetrescu Traian. Sensitive. (Poesii).
605 Demetrescu Traian. Aquarele. (Poesii).
606—609 Maupassant. Tare ca moartea. (Roman).
610 Bolintineanu. Călătorii pe Dunăre.
611 Russo. Cugetări și amintiri.
612 Gauthier. Avatar. Trad. de A. Valeriu.
613 Lungianu. Icoane din popor.
614 Milian Gh. Puternicul. Schițe și Nuvele.
615 Hebbel. Inelul și Ghighes, tragedie.
616 Corneille. Horaștu, tragedie.
Cărți mai nou apărute din „Biblioteca pentru toți“
a 30 fil. + 5 fil. porto postal.
617—618 Popescu N. D. Fata dela Cozia.
619 Roussenard. Zece mii de ani într'un bloc de gheață.
620 Regnard. Legatarul universal.
621 Sudermann. Ioan Botezătorul, tragedie.
622 Demetriad Mircea. Renegatul.
623 Wagner Rich. Lohengrin, trad. în versuri.
624 Moliere. Vicleniile lui Scapin, comedie.
625 Caraiuan Virgil. Snoave.
626 Speranța Th. Anecdote Marinade.
627 Chendi Il. Portrete literare.
628 Wagner Rich. Olandezul Zburător.
629 Dostoiewsky. Nuvele. Trad. de B. Marian.
630 Codreanu Mib. Din când în când, (poezii).

- 631 Leon Dr. Generația spontană și Darwinismul.
632—633 Wundt. Hipnotism și sugestione.
634—639 Daudet Alph. Jack. Roman, trad. de Haralamb G. Leca.
640—643 Maupassant Guy. Bel-Ami. Trad. de G. Pereiteanu.
644—645 Sacher Masoch. Hadaska. (Roman).
646 Ivela. Povestiri muzicale.
647—650 Ispirescu. Basmele Românilor.
651 Moliere. Tartuffe, piesă tradusă în versuri.
652—653 Anestin V. În lumea spiritelor. Istoria manifestărilor spiritiste.
654—655 Shakespeare. Regele Lear, tragedie.
C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).
C. Moldovan: „Cetatea Soarelui“. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).
S. Masoch: „Creditorii“, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto).
Chateaubriand: „Atala“. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).
Sadoveanu: „Soimii“, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+20 fileri porto).
Victor Eftimiu. Fără suflet. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.
Apostol D. Culea. Invățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.
Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.
C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri a 15 fil. plus porto.
H. Stahl. București ce se duc. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto
Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 porto.
Bucura Dumbravă: „Haiducul“, ediția II-a tradus de Teodor Nica a 2 cor + 20 fil. porto.
Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Minele pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

Dicționare

- Dicționar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).
Dicționar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto).
Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).
Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).
La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare:
Ion Cocârlea-Leandru: Jalea Satelor. Poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Loc deschis*)

Sibiu, la 19 Mai 1911.

Prea onorată redacțiune!

Cu provocare la știrea apărută în Nrul din 27-28 Noembrie a. 1910 st. n. al p. stim. Dstră ziar, că pentru comiterea mai multor delictede disciplinare, am fost suspendat din partea camerei advocațiale din loc, pe timp de 2 luni de zile dela practica advocațională, am onoare a Vă comunica, că în urma apelului meu, conziliul advocațial al curții de casație ung. reg. ca judecătorie supremă disciplinară, prin sentința adusă sub Nr. 56/1911 u. t., m'a absolvat de sub toate acuzațele atribuite mie, și a aflat de admoniat numai acela, că în vre-o câteva cazuri, și anume, când candidații de avocat din biroul meu nu au fost în stare să provadă toate desbaterile, m'am substituit cu un student în drept, care nu avea încă calificarea unui candidat de avocat.

Pentru aceasta și numai pentru aceasta m'a judecat la înfruntare, deoarece conform motivării Curții de casație apărarea mea, că în cazuri de lipsă, respective de coliziune și alți

*) Pentru cele cuprinse la rubrica aceasta nu primesc răspundere Redacția.

advocați se substituiesc prin tineri studenți în drept, cari n'au încă calificarea de candidați de avocat — nu-mi poate servi spre scuză faptul că în prețitul d-voastră ziar, ziarul său se publicase că în contra mea sunt o grămadă de arătări disciplinare, solve, declar prin aceasta, că comisia de disciplinare nu mai este nici o arătare și cercetare.

Dr. Mátyás L. advocat

POȘTA REDACȚIEI.

Michiduță. Versurile d-tale dedicate »Erei« în zilele trecute a câștigat, între aplauzele la premii la alergările de cai din Budapesta, pe gânduri. Le publicăm, deci, numai la cererea sa nu le văză nimeni...

Ajuns-am ș'un timp ca acesta
Nu glorios, ci — epocal.
Când, »alergând«, la Budapesta
Pe Unguri i-a bătut... un cal.

Și vezi, ăst animal — minune
Nici nu-i de viță bărbătească,
Căci Negroponte vă va spune
Că »Eva« i iapă românească.

O, scumpă maică națiune,
Cu fii tăi viteji — halaj!
De tine »organizațiune«
Iși bate joc un simplu cal.

Ce n'ai putut să faci odată
Cu Iancu, Horea... cu Mihai,
La Pesta, splendid ne-o arată
Regina svelta multor cai.

Ș'am dobândit izbândă n'treagă
Români, odihnei iar vă dați...
...Dar cazul are o parte gravă,
la stați puțin și judecați:

Română-i Eva — neîndoială —
E lucru foarte natural!
Ci întreb: i-a dat îngăduială
»Românul« nost național?...

Căci nu poți, neamul înafară
Neautorizat să-l reprezinti,
Deci, iapa nu e »solidară«:
Nou obiect de conferinți.

Prevăd: de mândra eroină
Oficial s'or lepăda,
Din glorie va fi ruină,
Iar Unguri... vor aplauda!

Poșta Administrației.

Pavel Stoian, Marktélke. Am primit abon. pînă la 1 Iunie 1911. Pe anul 1910 a tot.

Emil Cheșcheș, Nyirmező. Abonament e achitat pînă la 1 August 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu
„Tribuna“ inedit tipografie, Nichiu

MOBIL

din cauza schimbării locale
se vând cu prețuri

ieftin

în fabrica de mobile

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-utca

Doi tineri

versați în afacerile notariale prelângă condițiuni foarte favorabile află aplicare numai decît în cancelaria subscrisului.

Feneș, la 16 Maiu 1911.

up. Zalatna. **Traian Radu,**
not. cerc.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerînțelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare de la Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele de schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție Direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Dr. B. BASIOTA medic specialist în morburile femelești.

Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiunile între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Un candidat de avocat

practică află aplicare în cancelaria de advocațională.

Reflectanții să mi-se adreseze direct.

Dr. Gheorghe Rocsin,
advocat, Nagyvárad.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K —68 litru. Rizling —70. Roșu —76.

Vinuri noi: Carbenet alb K 1— litru. Șiller K —54. Rizling K —56. Rizling și Ruje amestecat K —52 litru.

Rachie de treve (comină) K 1-50 litru. Rachie de drojdii 2:20, Rachie de treve (comină) specialitate K 2— litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie Vase dau împrumut pe timp de două luni Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
 propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărît să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III. 19.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 6654.

19 Aprilie 1911.

Publicațiune.

A 2-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1910, împrumutul de Lei 128,000.000 se va efectua în ziua de 19 Maiu / 1 Iunie 1911, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 691.000 în proporția următoare:

24 titluri de câte 5.000 Lei	120.000
77 » » » 2.500 »	192.500
176 » » » 1.000 »	176.000
405 » » » 500 »	202.500

682 titluri pentru o valoare nominală de Lei 691.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Cumpăr

în orice cantitate flori de romonițe (mușețel) flori de tei, flori de friguri, flori de soc, flori de bujor, flori de grâu, mama de secari, frunze de mătrăgună, frunze de măsălarăniță, bolondaică, ciu-mașe și rădăcini de mătrăgună fie verzi ori uscate, precum și vespi de — frapfen (gândaci de maiu). —

Farmacia

Alexandru Szokoly, Arad

— (vis-à-vis de biserica sârbească). —

con Tolstoi. 19

RĂSBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de **A. C. Corbul.**

(Urmare).

De câte ori nu v'am rugat să nu punei mâna pe mâinile mele! Doar aveți odăile voastre.

— Ea smulse călimara din mâna lui Nicolae.

— Numai decăt, numai decăt, spuse Nicolae, muin-pana în călimară.

— Faceți numai prostii; adineauri ați intrat în salon și ați scandalizat cu toții.

— Nu e tot adevărul acestor cuvinte, nimeni nu răspunde, cei patru vinovați schimbară repede câte-o arun-ură de ochi. Vera, cu călimara ei în mână, nu se arăta încă se plece.

— Și ce secrete puteți avea, la vrăsta asta? E ca-șă ce faceți voi!

— Dar ce-ți pasă ție, Vero? o întrebă cu blândete pe ea care se simțea în ziua aceea mai bună și mai dispusă decăt toți.

— E caraghios! Mi-e rușine de voi! Ce secrete rogu-te?

— Fiecare își are secretele lui, iar noi te lăsăm în pace să te tîne și pe Berg, reluă Natașa încalzindu-se.

— Vă e ușor să mă lăsați în pace, pe mine care nu știu o prostie. Pe tine am să te spun mamei cum te ai purtat cu Boris.

— Natalia Hlinișna se poartă foarte frumos cu mine și nu mă plîng de ea.

— Isprăvește, Boris; dta ești un adevărat diplomat! Nu văd de ce ai să nu vorbești foarte întrebuițat printre ei.

avea în felul lui o însemnare specială.

— E nesuferită, strigă Natașa, rănită și iritată. De ce se leagă de mine? Tu n'ai să mă înțelegi niciodată, fiindcă tu nu iubesti pe nimeni; tu n'ai inimă; tu ești Madame Genlis, și uite totul (porecla aceasta, inventată de Nicolae, trecea drept foarte injurioasă); plăcerea ta e să sîcilești pe alții; du-te, cochetează cu Berg cât îți-a plăcea...

— Sigur este că eu nu alerg după tineri în fața lui mei și...

— Foarte bine, strigă Nicolae, și-ai ajuns scopul, ne-ai întrerupt ca să ne spui toate prostiile tale; hai-dem, copii, în sala de studii!...

— Și câteși patru se ridicară și dispărură ca un stol de vrăbii speriate.

— Ba voi mi-ați spus mie prostii, strigă Vera, în vreme ce, câteși patru repetau în cor, cu veselie, în dosul ușii:

— Madame de Genlis! Madame de Genlis!

Fără să-i pese de această poreclă, Vera se apropie de oglindă ca să-și așeze părul și eșarpa, și la vederea frumosului său obraz, își reluă toată seninătatea.

În salon, convorbirea între cele două prietene deveni intimă.

— Ah, scumpo, spunea contesa, totul mi-e trandafiriu în viață; văd bine că dacă lucrurile vor mai urma astfel, o să ne prăpădim toată averea. A cui e vina? Bunătatea lui și clubul! Nici la țară n'are odihnă... mereu spectacole, partide de vânătoare, mai știu eu ce? Dar, ce să mi vorbim de asta! Povesteste-mi mai bine ce ai făcut. Eu te admir, zău: cum ai putut da fugă, la vrăsta ta la Moscova, la Petersburg, pe la toți ministri, și cum știai în ce chip să-l iai pe fiecare? Ian spune-mi, cum ai reușit? E minunat! Eu nu pricep nimic, pe ciu-ștea mea.

— Ah, sufletul meu, să te ferească Domnul să rămâi vre-odată văduvă, ca mine, fără nici un sprijin și cu un fiu pe care-l uibesti la nebunie! Câte n'aș îndura pentru el! Procesul meu mi-a fost o aspră învățătură. Când aveam nevoie să vorbesc cu vre-un om de seamă, îi seriam așa: „Prințesa cutare, dorește să vorbească cutăruia” și mă duceam la el, într-o trăsură de piață, odată, de două, de patru ori, până ce ajungem ce doream. Și nu-mi păsa de ce vorbea de mine.

— Și cu cine ai vorbit în privința lui Boris? Căci, în slărsit iată-l intrat la gardă, în vreme ce Nicolae nu-l decăt „junker”. Nimeni nu s'a îngrijit de el. Cu cine ai vorbit dar?

— Cu prințul Vasile, și a fost foarte amabil. Numai decăt mi-a făgăduit că-l va ruga pe împăratul, adaugă prințesa cu vioiciune, uitând toate umilirile ce le îndurase.

— A îmbătrânit tare, prințul Vasile? Nu l-am mai întâlnit de când jucam împreună comedii la Rumian-tzow; de sigur că m'a uitat, cu toate că pe atunci îmi făcea curte.

— A rămas cum îl știi: amabil și galant; succesul nu l-a orbit. „Regret, scumpă prietenă — mi-a spus el — regret că nu pot face mai mult pentru dta”. E într'ade-văr un om de treabă și o rudă bună. Tu știi, Natalio, căt îmi iubese fiul; nu e nimic ce n'aș face pentru el. Dar poziția mea așa de grea, s'a înrăutățit și mai tare, adaugă prințesa cu o voce tristă și scăzută. Nefericitul meu de proces e departe de-a fi pe slărsite, și mă ruinează. N'am nici un ban în buzunar; mă crezi? N'am nici eu ce să-l echipez pe Boris.

— Și scoțând batista din buzunar începu să plîngă.

— Am nevoie de cinci sute de ruble și n'am decăt o hârtie de douăzeci și cinci de ruble. Situația mea e îngrozitoare; nu nădăduiesc decăt în contele Bezuk-

Băile sarate Pavel

(com. Maramurășului)

Proprietatea moștenitorilor fostului episcop Pavel. — Peste sute de itelectuali români vizitează an de an localitățile balneare și climaterice Pavel din Slatina Maramurășului

Băi de apă sărată, inhalazioni, cură de hidroterapie. Aer ozonat.

Intreținere splendidă, camere și vile ieftine, și pentru familii. Promenazi cu brăduleți.

Prospecte și informațiuni trimite la dorință:

Direcțiunea Băilor Pavel.

Slatina. (Aknaszlatina, Máramaros megye).

Singura ocazie de cumpărare.

Pentru negustori detaiști și ambulanți. Expediție și pe seama particularilor!

RESTURI ALESE:

40—45 metri cu 18 cor.

40—45 metri prima calitate á 20 cor.

care constau din pânză albă p. rufărie de dame. resturi de zefir: pentru cămăși bărbătești, bluze și fuste femeiești.

resturi de oxford: pentru cămăși de purtare.

voile de lăine: pentru bluze și haine de vară. canavas, gatantăm p. colorarea originală, pentru rufe de pat.

șorțuri, resturi de stofe și altele.

Resturile au o lungime dela 3—12 metri, garantăm că la spălat nu-și schimbă colorarea, tot restul se poate folosi de minune. — Cea mai mică comandă e de 40—45 metri pentru 18 cor. — cu ramburs.

BUNT WEBEREI, KATL KOHN
NACHOD S. 2. Bohemia.

how. Dacă va refuza și el să vie în ajutorul fiului său Boris, servindu-i o pensiune, toată cauza mi-a fost degiaba.

Ochii contesei lacrimau și părea pierdută pe gânduri.

— Mă gândesc adesea la viața singuratecă a contelui Bezukhow, urmă prințesa, și atunci mă întreb — poate că fac un păcat — mă întreb la ce mai trăiește? Viața îi e o sarcină, pe când Boris e tânăr...

— Desigur că o să-i lase ceva, răspunse contesa.

— Mi-e teamă că nu, scumpa mea; marii seniori milionari sunt așa de egoiști! Mă voi duce cu toate acestea, împreună cu Boris, la dânsul, ca să-i explic de ce este vorba. Sunt ceasurile două, și dvoastră vă așezați la masă pe la patru — urmă ea ridicându-se de pe scaun... Mai e vreme, și trimise să cheme pe Boris.

— La revedere, prietenă dragă, spuse ea contesei care o conduse până în anticameră. Urează-mi succes bun.

— Te duci să-l vezi pe contele Cyril Vladimirovici, ma chere? îi strigă contele eșind din sala cea mare. Dacă îi e mai bine, invită-l te rog pe Pierre la masă. Când era mic venea pe la noi de se juca cu copiii noștri. Spune-i că-l rog mult. Vom vedea ce ne pregătește bucătarul nostru Tarass; el mă asigură că nici contele Orlov n'a dat vre-odată o masă, așa cum mi-o prepară dânsul.

XV.

— Scumpul meu Boris, zise prințesa fiului ei; în vreme ce trăsura pusă la dispoziția lor de contesa Rostow, străbătea strada așternută ca paie și intra în curtea hotelului Bezukhow; scumpul meu Boris, repetă ea scoțându-și mâna din vechiul palton ce-o acoperea și punând-o pe brațul fiului ei, cu o mișcare mân-

Dr. Traian Gergutia

specialist în morburii femeiești, fost asistent la clinica de femei din Timișoara și la clinica de femei »Charitè« din Berlin, și-a reinceput iarăși praxa medicală în Băile Buziaș (Buziásfürdő).

Zotti Hodoș:

Carte de

bucate.

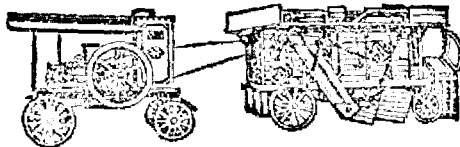
Partea I și II à 3 Cor.

(10 fileri porto).

Să poate căpăta

la **Librăria Tribunei**
Arad.

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trierat, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

Budapesta, V., Aulich-u. 7.

Prospecte și cataloage trimite gratuit.

Cancelarie administrativă și birou de informații în Budapes

Procur și dau informațiuni în toate procesuale, extraprocesuale, administrativ merciale, mijlocec imprumuturi personale, tecare și amortizaționale ieftin și în sc mijlocec cumpărări, vânzări, exarendării nuri, mașini motoare și alte rechisite eco finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutat pentru preoți, învățători, școale și cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuies lăul de comande comerciale eventual și lă prompt, pe lângă taxe moderate și ant pentru corespondență.

Dr. Constantin Man

advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon

Mașini semi stabile. Mașini de a

Cazane de aburi. MOTOARE. Și

Pumpe. Mașini pentru moară. TR

SMISIUNI moderne. Fir de tele

Se pot cumpăra conform tuturor cerințel

EMIL ABELES secția ferării și ma

Budapest, V. Váci-u.

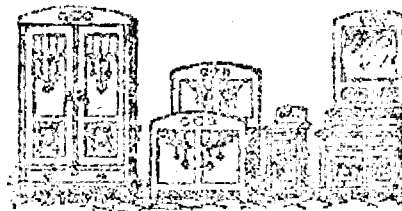
— Mașini și cazane se dau și impramut

Telefon 132—14. Adresa Telegrafică: »BAR

Schuster Ferenc

măsar pentru zidiri și mobile

Temesvár-Erzsébetváros, Korona

Execută după planuri proprii sau su

mobile

pentru dormitoare, prânzitoare și loane precum și aranjamente pe cancelarii și prăvălii cu prețuri mod

— Nu uita ce mi-ai făgăduit, scumpul

ea lui Boris, atingându-l cu mâna spre al

Acesta o urmă în liniște, cu privirile

ambii intrară în sala pe care trebuiau să

să ajungă la prințul Vasile.

În momentul când era gata să întrebe pe

meargă, pe bătrînul lacheu, care la apropi

sculase în picioare, una din numărăoasele

deau în această odaie se deschise și prințul

într'o haină de catifea imblănită și purtând

singură decoratie, ceea ce era la el indiciul

neglijate. Prințul conducea pe un bărbat

părul negru corb; era doctorul Lorrain.

— Și ești sigur?

— *Errare humanum est*, prințul meu,

torul rostind frazele latinești cu un accent

— Așa, așa, zise prințul Vasile care

prințesei Drubetzkoj și a fiului ei, îl conec

dic, salutându-l din cap.

Atunci se apropie de ei în tăcere, cer

ochi. Boris văzu o expresie de adâncă dur

mamei sale și zimbi pe furis.

— Ne găsim în niște împrejurări triste,

Cum îi este bolnavului? întrebă ea făcân

vede privirea rece și lignitoare îndreptat

Prințul Vasile urmă a-i prvii în tăcere

când pe Boris, fără măcar să-și ascundă

nu răspunse la salutul tinărului și făcu

gest din buze și din cap, arătând astfel că

vului era disperată.

— Așa dar, e adevărat! strigă ea Ab

e îngrozitor!... E fiul meu, adaogă ea

multumească în persoană. — Nou salut

Boris. — Fii sigur, prințul meu, că o

nu va uita niciodată, ce ai făcut dta pe

(Va urma).

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910.

24 Aprilie.

127 636 395

1 618 271

65 143 630

27 334 384

11 999 924

14 881 895

3 118 621

6 001 308

711 930

676 641

105 524 175

39 756 855

39 600 320

444 004 364

12 000 000

28 248 206

4 159 116

258 840 250

1 309 238

105 524 175

33 923 379

444 004 364

90 134 972 Rezerva metalică aur

37 501 423 » trate aur

Argint și diverse monete

Portofoliu român și străin

*) Impr. pe ef. publice

» In cont curent

Efectele capitalului social

Efectele fondului de rezervă

» » amort. imob. și mașin. de imprim.

Imobile

Mobilier și mașini de imprimerie

Cheltuieli de administrațiune

Depozite libere

Conturi de valori

Conturi curente.

Capital

Fond de rezervă

Fondul amort. imobil. mobil. și mașin. imprim.

Bilete de bancă în circulațiune

Dobânzi și beneficii diverse

Depozit de retras

Conturi diverse, sold

121 821 738

49 608 000

10 558 700

12 416 891

12 000 000

30 135 439

4 432 204

337 145 870

1 308 749

109 283 505

25 704 941

12 000 000

30 235 189

4 453 934

338 606 030

1 378 474

112 634 714

25 931 808

520 010 708

525 239 612

1911.

16 Aprilie.

23 Aprilie.

171 469 723

1 323 049

103 687 001

23 625 838

11 999 924

17 956 807

4 293 621

6 021 242

728 705

712 343

109 283 505

16 652 497

52 256 453

520 010 708

12 000 000

30 135 439

4 432 204

337 145 870

1 308 749

109 283 505

25 704 941

520 010 708

171 420 738

1 414 841

93 297 107

23 005 591

11 999 789

17 885 442

4 285 121

6 021 394

736 022

720 268

112 634 714

17 104 563

64 714 027

525 239 612

12 000 000

30 235 189

4 453 934

338 606 030

1 378 474

112 634 714

25 931 808

525 239 612

Scomptul 5%

*) Dobânda 5 1/2%

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne cecăntă

și la lumină. Cântăreață lină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. in sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa, Oradea-mare-Nagyvárad.

Cu mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI“ în cutii de lemn

Păziii Sunt veritabile numai cu inscripția „JACOBI“.

MAGAZIN DE MOBILE
Joan Réthi

Decorativ artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

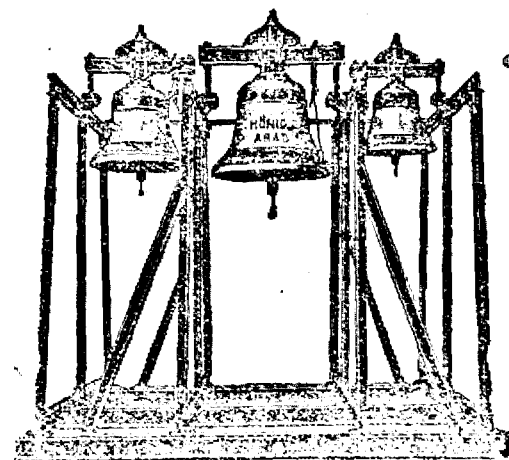
Realizăm ori-ce lucrări pentru aranjamente de saloale, biserici, magazine, birouri și sufragerie, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desene și proiecte fac grabnic și gratuit.

Frideric Mönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

— Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă ce'e mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiasi e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Atenția cumpărătorilor de mobile

Comand magazinul meu Arad, strada Fejsze No 6 în depozit: aranjamentele cele mai moderne, dormitoare, sufragerii și cu prețuri moderate.

Comand în atelier cerințelor preliminare și ustrelor ce le servesc puștii. — Condițiile cele mai bune.

Cu stimă: Matlós András, măsar și dulgher.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt

Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

= Execută toffelul de icoane artistice. =

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslășiri servesc.

ILUSTRATE

cu motive românești, vederi din Arad ș. a.

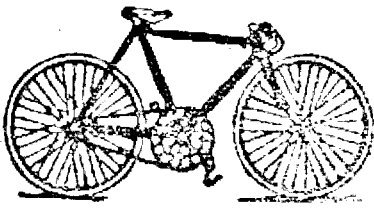
se pot căpăta la

LIBRĂRIA

TRIBUNEI

IN ARAD.

Bicicletele de re-
nume mondial :
THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilă
roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și

— *părți alcătuitoare pentru biciclete* —
ca gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
În urma circulației mari unde în toată Austro-
Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körút 41.

Filiale : Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit körút 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cvant mare și mic :

vin vechiu și nou
de Măderat.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oșel

pentru întrebuințare în economie și acasă, ma-
cină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se în-
vârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat
de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă
garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței
de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu
mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în ma-
șina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile
să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța
trifoiului și atelier de reparat mașini în
Nagyvárad, Villanytelep mellett.

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarékpenztár 4.

== Articole de cofură specială. ==

Chignone, bucle,
impletături, turbane,
plete, transformării,
peruce, bandouri.

Specialități de par-
fumerie, garnituri
pentru curățitul mâ-
nilor, noutăți de
piepteni, orno și an-
trepozite pentru păr.

Mare depozit în ar-
ticole de toaletă, ape
de păr, pudră.

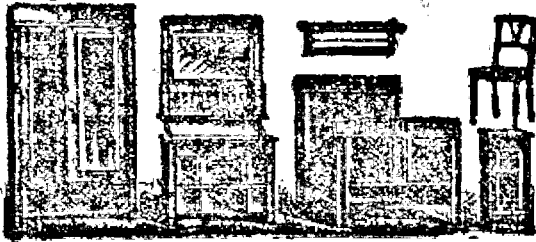
Primul salon pentru frizat, conservarea,
ondularea, spălarea, colorarea și curățirea
părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț
— — — curent gratis și franco. — — —

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrare în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primesc garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenia și fotolii.

„IANER” cremă neunsă

Cel mai nou pro-
duct higienic pentru
curățirea și infu-
musețarea feței. —
Înlătură petele gal-
bine, bucele prici-
nuite de infierbân-
țeli, sgrăbunje și alte
necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua
se poate folosi mult
mai cu succes.

1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pe-
baluri, saloane și de
care acopere încrețurile și e cu totul nestru-
colorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 filer.

„Ianer” pastă pentru dinți

„Ianer” apă pentru gură
geți burețoși, contra mirosului greu de g-
La comanda să se noteze că părul înărunțit
colorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” esență pentru păr

treței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 co-

„Ianer” pomadă pentru creșterea p-

„Ianer” vâpseală pentru păr

în blond părul sur și cărunț. Nereușita colo-

La comanda să se noteze că părul înărunțit

„Ianer” apă care face păr

Pentru a văpsi în timp scurt, în băl, aurii,

roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 co-

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Discreță și zilnică expediție cu poșta. —

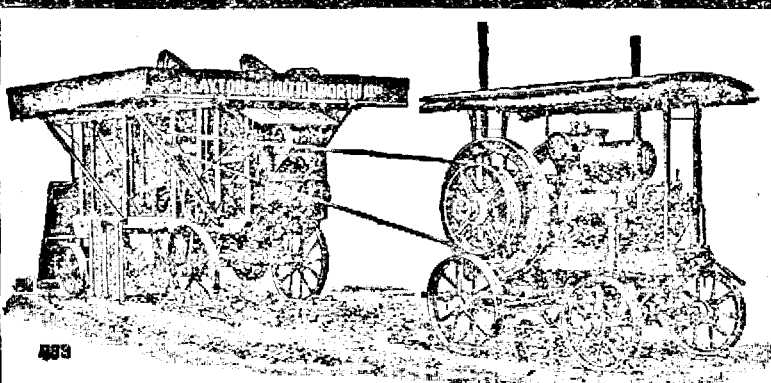
Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai

lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca

pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” al-

Ianer, Temesvár, Gyárvaros

Mare depozit
în CLUJ.

Inspecția Inginge-
rului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină
Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.
Telefon interurban No. 934.

Articole
specialitate

Cereți prospecturi.

Ceva cuvinte asupra boalelor secrete!

Trist. — dar in realitate adevărat că în vremea
 și e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a
 și sânger și sucuri trupești sunt atrofiate și cari
 urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele
 a sârnănat sistemul nervos și puterea spirituală.
 timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se
 capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei
 și binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce
 este viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia
 să și incredințeze fără teamă, fără sfială și cu
 vedere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns
 a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să
 adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos,
 și să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și
 și ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci
 va înceta existența boalelor secrete.

Se chemare atât de măreață și pentru acest scop
 Institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ,
 de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Kör-
 unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește
 (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra
 sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale
 trupului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organis-
 se eliberează de materiile de boală, chinurile
 și i-se liniștesc.

Se conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. PALOCZ
 deja de ani de zile repede și radical cu meto-
 propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai
 ranele sifilice boalele de țeve, băsică, nervi
 spinării, inceputurile de confusie a minții, ur-
 onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă,
 puterii bărbătești (impotența), vătămurile,
 de sânge, de piele și toate boalele organelor
 femeiești. Pentru femei e sală de așteptare se-
 și esire separată. In ceea ce privește cura, de-
 nu este piedică, căci dacă cineva, din orice
 ar putea veni în persoană, atunci i-se va da
 amănunțit foarte discret prin scrisoare (in-
 e de ajuns a se înălțura numai marca de răs-
 limba română se vorbește perfect. După înche-
 ării, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit
 Institutul se îngrijește și de medicamente spe-
 ciale se primesc începând dela 10 ore a. m.
 la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.
 ment și cu serumul Ehrlich 606.
 Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în
 la, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

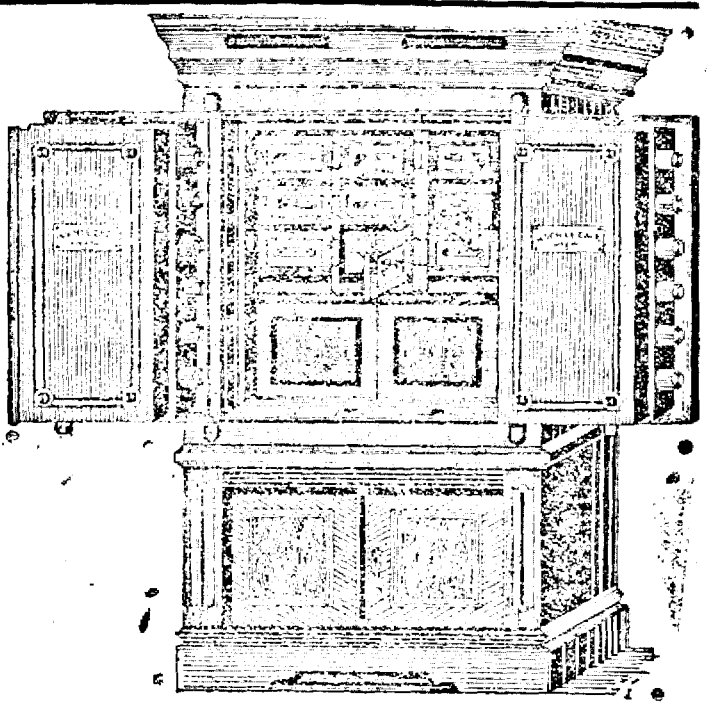
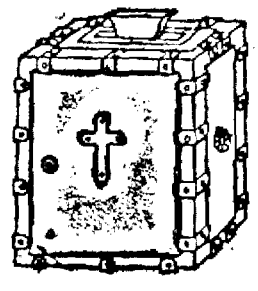
A. SCHLEZACK

fabrică de casse
 pentru bani și
 lreșoare în

Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scy-
 lith și asbest incombustibile, recu-
 noscute de cele mai bune. Scutare
 și casse panțerate sigur din antogen
 și thermit, camere panțerate, casse
 pentru acte, casele, prese pentru
 copiat, lacăte de
 siguranță, etc.

Referindu-vă la zia-
 rul nostru vi-se trim-
 it prețuri curente
 gratuit și porto fr.
 Fabricare din ma-
 terialul cel mai bun.

KLINGE ANTAL

ctor bisericesc și de icoane sfinte în
 agyvárád, Szent János-u. II.
 regătește gratis tot felul de pla-
 ri pentru iconostase și plafoane
 bisericești.
 ne în depozit cruci mari pen-
 drumuri de țară și dulceie.

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**
 Motoare de München ptru benzină, gaz
 și gaz condensat.
 Mașini electrice M. S. W.
 Pompe centrifugale și turbine.
 Auspiciile Inginerilor și prelininarele de spese le
 pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA“

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
 Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

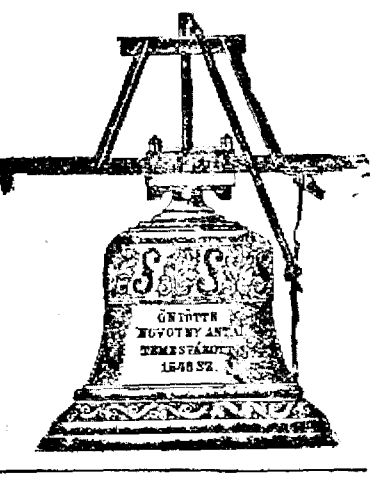
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpest: n 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA
 - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
 de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo-
 nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
 bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare.
 Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul in-
 te cu deosebire ventate și pre-
 miate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară
 — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai
 adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât
 cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este
 egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.
 Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
 tătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
 — ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-curante ilustrate gratis.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
 sculptor și pietrar în
 — SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare
 amvoane, grilaje, bazinuri, statuele, rugi,
 cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

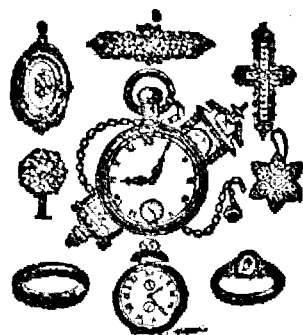
Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri,
 — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —
 Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți
 — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —
 Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă
 — — prețurile cele mai convenabile. — —
 Se fac gratuit desenuri, rezervându-se dreptul de
 proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

mai sunt dureri de stomac!

KAKUKFU KESERŐ

HASZNÁLATA

de casă patentat IARBA CUCULUI
 după o folosință de câteva zile încetează
 lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de
 mac, diarea și ori-ce durere de stomac —
 unei aticle micș 80 fil., sticlă mare 2 cor.
 ngályi Dániel, farmacist, Gödöllő.
 zii de imitații! Veritabile sunt numai când
 și pe acoperiș e patenta elix fumar. off.

Carol G. Sadler ciasornicar
giuvaergiu
și optic în

Bestercze, Str. Spitalului 23.

(lângă „Hotelul Sahling“).

Mare magazin de:

ciasornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și

ochelari de

— Ratenow. —

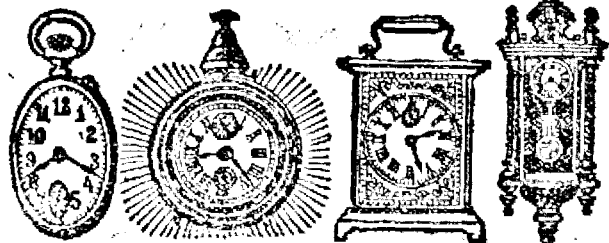
Reparările a tot-felul

de articli în bransa

aceasta se efeptuesc

cu conștiințozitate și

cu prețuri moderate.

Renumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnisează cele mai resistant clădite —

**motoare și
locomobile**

de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.

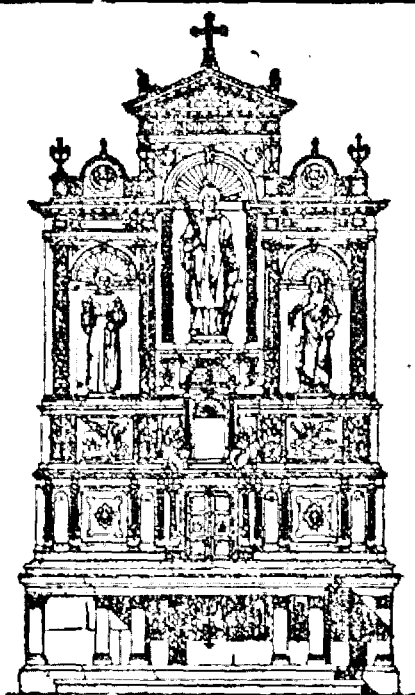
Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuri

ieftine, condițiile
cele mai avan-
tajoase de plată.
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca

Pregătește totfelul de

din acest ram, ca icon

amvoane, aranjamente

biserici și salon, totfel

sculpturi pentru tâmpla

paraturi se efeptuesc p

comandele din provinci

xecută grabnic. — Pe

casta solicit binevoitor

jin al publicului

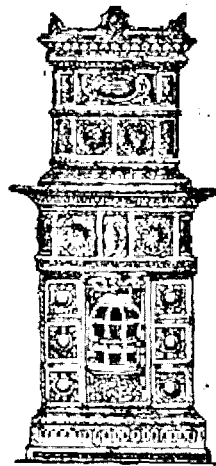
Cu stimă: Szeifert J

Cel mai mare depozit de cuptoare de

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și ob

Besztercze, Ungargassa

Recomandă cuptoare de olane, c
cuptoare pentru bucătării; fabricație
pelângă prețuri moderate, modele simp
la cele mai complicate în culori variat
derne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se
esc cu prețuri convenabile.

Comande pentru băi de vană și ca
păreșitor se fac deasemenea din aso
depozitului.

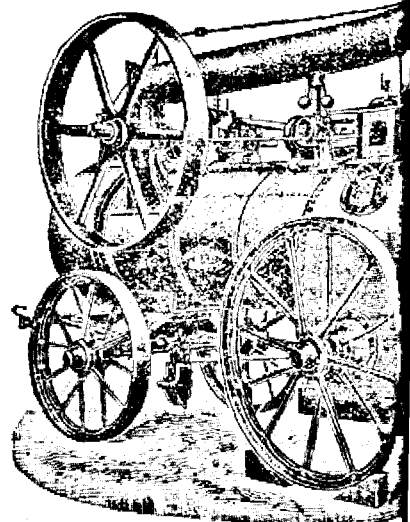
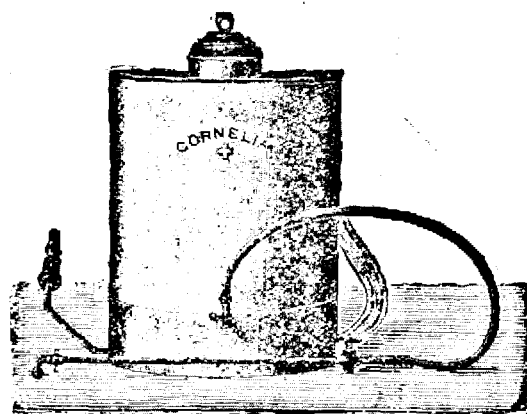
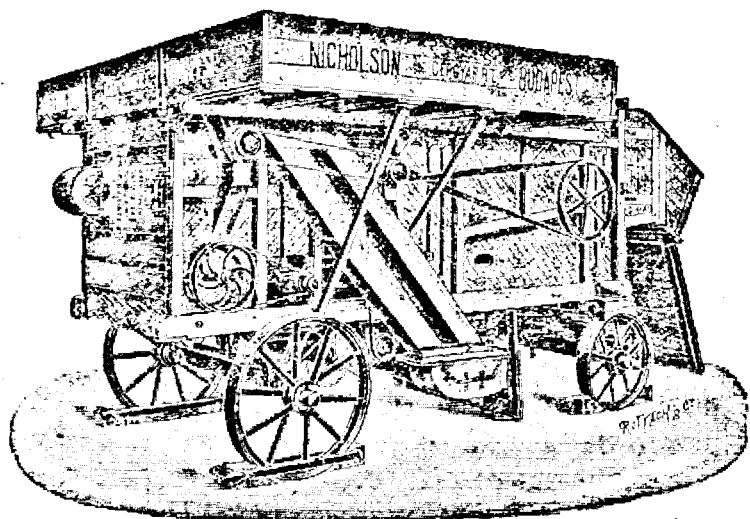
Frații Burza

Nr. telefonului 601.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria

Arad, Piața Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și mașini ag
cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuos, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și
tractului mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog tri

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă din loc curat și pregătite gustos —

să vă adresați :

la fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

SZLOCZKY TESTVÉREK

Cluj—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

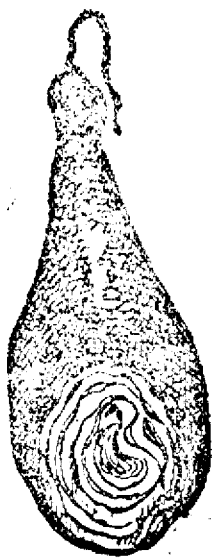
unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri :

— — —	Cârnat-șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaic	— — —
— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
— — —	Paranen	— — —	Gottha	— — —
— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină	— — —
— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
— — —	cu feurite umflături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găsoă	— — —

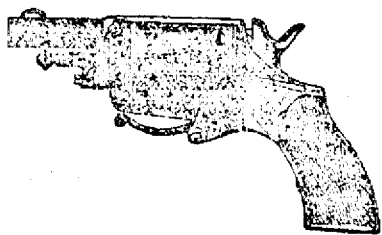
Comandele, atât cele din provincie cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepțională,

Recomandăm prepararea propriei, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc

Cărnuri proăspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela 3—8^{1/2}.

SZÁNTÓ

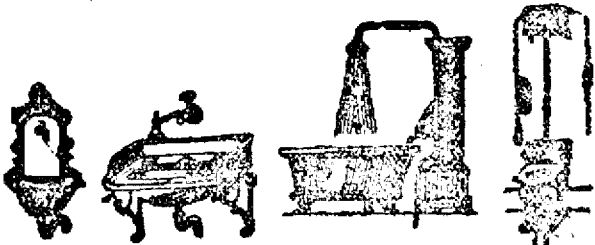
Armurar, optician și fabricant de cumpene
Szerce, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețurile și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri mici, a mașinilor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolvere, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

Apă-
ducte.

— Dacă doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.

— Cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării ș. a.

— Specialist în sonde. — Primește pe lângă condiții avantajoase și în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite.

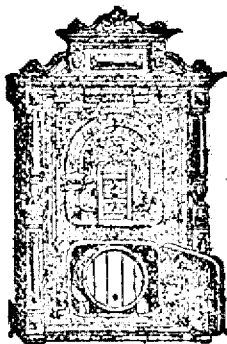
— Primește pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor noi care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanție de 3 ani. —

STILLER JOZSEF

fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.

Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Nagydíófa-u. 22 (colțul Weselényi)
Telefon 12—83. Telefon 12—83.

Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și cele mai noi conditoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar :

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydíófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6/B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de această bransă, dar de dată mai nouă. Cu stimă: Stiller József.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

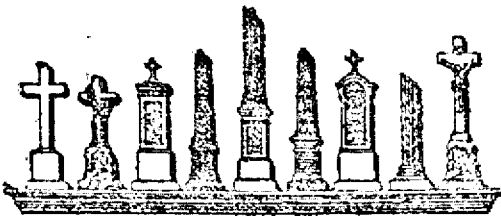
sculptori și măiestrii pietrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

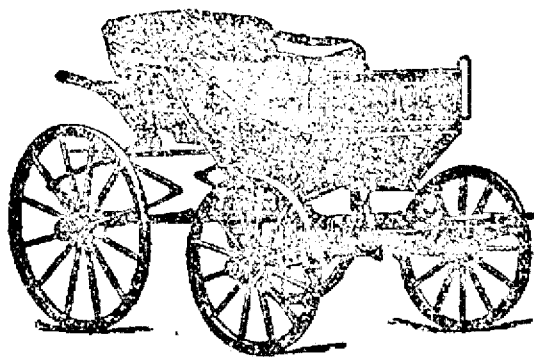
Filiale:
Déva și Nagyvárad.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

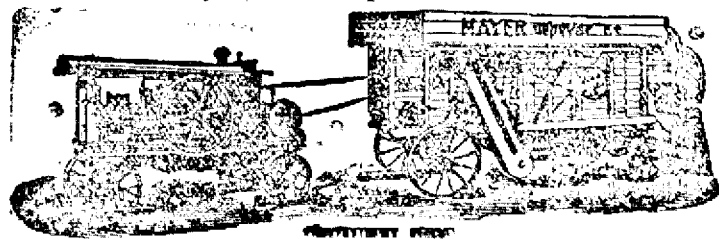
Reparaturi și ori-ce lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Motor cu benzin.

Garnituri pentru îmblătit.

Înainte de a cumpăra garnituri pentru îmblătit cereți în interesul propriu al D-Voastre, catalog de prețuri dela
Fabrica de mașini MAYER soc. acț.
în Szombathely și Budapesta, V., Vácikörut 61.

De 60 de ani executăm garnituri pt. îmblătit.
Multe scrisori de recunoștință din toată țara.

Motor cu benzin.

Motor cu benzin.

Motor cu benzin.

Inginer
Eugen Tilea

birou tehnic
 București, Calea Victoriei No 27.

EXECUTĂ:

Proiectarea și construirea de vile, școli și ori-ce alte clădiri în stil românesc și modern.

Construirea în beton armat.

Alimentări cu apă și canalizări de orașe etc.

Construcțiuni de magazini de cereale ș. a.

Localitățile balneare — F

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-M.

Deschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf de 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 m.

Contra bolilor de reumatism, podagră și contra asudării și contra boalalelor fem.

În 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile din Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de

Băi de vară, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sa lectură, restaurante excelente, taraf de țigani, Duminica m joc de tennis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde minunată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic de

Oficiu poștal, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și nu este. Prospecte trimite direcțiunea. (Felix — gy

= Atelierul de fotografariat a lu

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase f grafi, deasemenea acvarele, picturi în specialități în pânze ori mătase, cari prin lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de s n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața M király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în p

Să ne credeți
 că este în interesul D-tre,
 dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“
 hătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
 mant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănicia fiecărei
 bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
 Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
 Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Ler nyel Testvérek magazin de coase
 Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt“

Mobile de fier și
impletături și g
de sirm

Cataloage pentru mobile de fier și
 aramă se trimiț gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage del
 duri de sirm

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANCOVICI

ARAD,
 Forray-utca N

Ciorapi impletiti în temniță.

Postavuri de reve-
 renzi, brîuri preo-
 țești, roșii, vânate și
 :: negre. ::

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
 cretoane, batisturi și multe alte articole
 cari nu se pot toate însira.

Cea mai bogă
 gazie în artic
 tru sfintele l
 : și preo